

Sprawozdanie z działania systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku w roku akademickim 2020/2021

Spis treści

Wstęp	2
1. Monitorowanie kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami /doktorantami	3
2. Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia	6
3. Ocena jakości zajęć dydaktycznych	13
4. Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów.....	16
5. Monitorowanie wsparcia studentów / doktorantów w procesie uczenia się	29
6. Monitorowanie mobilności studentów/doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia.....	32
7. Uzyskiwanie opinii absolwentów uczelni o przebiegu odbytych studiów	35
8. Monitorowanie relacji z otoczeniem społeczno – gospodarczym w odniesieniu do programów studiów	38
9. Monitorowanie karier zawodowych absolwentów studiów.....	43

Wstęp

Wydział Ekonomii i Finansów w roku akademickim 2020/2021 kształcił studentów na kierunkach: ekonomia, międzynarodowe stosunki gospodarcze i ekonomiczno-prawnym. Łącznie na Wydziale studio- wało 1418 osób, w tym: na studiach stacjonarnych – 1048 osób (wzrost o 22 osoby w stosunku do roku poprzedniego), na studiach niestacjonarnych – 399 osób (wzrost o 7 osób w stosunku do roku poprzedniego) (tabele 1 i 2).

Tabela 1. Liczba studentów Wydziału Ekonomii i Finansów UwB w roku akademickim 2020/2021

Kierunek studiów	Liczba studentów			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
	I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia
Ekonomia	482	234	207	192
ekonomiczno-prawny	198	0	0	0
międzynarodowe stosunki gospodarcze	71	63	0	0
Łącznie	751	297	207	192

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Dziekanatu WEiF

Tabela 2. Struktura studentów Wydziału Ekonomii i Finansów UwB w roku akademickim 2020/2021

Kierunek studiów	Struktura studentów (%)			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
	I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia
Ekonomia	64,18	78,78	100	100
ekonomiczno-prawny	26,36	0	0	0
międzynarodowe stosunki gospodarcze	9,46	21,22	0	0
Łącznie	100	100	100	100
Udział w ogólnej liczbie studentów	51,90%	20,52%	14,31%	13,27%

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Dziekanatu WEiF.

Wydział Ekonomii i Finansów UwB w roku akademickim 2020/2021 kształcił na studiach dokto- ranckich łącznie 12 osób, w tym: na III roku – 6 osób, na IV roku – 6 osób. Ponadto Wydział posiada w swojej ofercie edukacyjnej 9 studiów podyplomowych. Studia podyplomowe uruchomione w analizowa- nym roku akademickim wraz z liczbą uczestników przedstawia w tabeli 3.

Tabela 3. Studia podyplomowe WEiF działające w roku akademickim 2020/2021

Studia podyplomowe	Liczba uczestników
Studia Podyplomowe Menedżerskie	19
Finanse i Rachunkowość Przedsiębiorstw	29
Celno-Podatkowa i Logistyczna Obsługa Międzynarodowego Obrotu Towarowego	20
Rachunkowości i Audytu Wewnętrznego w Jednostkach Sektora Publicznego	23

Źródło: dane uzyskane od osób administrujących poszczególne studia podyplomowe.

Wydział Ekonomii i Finansów UwB, w roku akademickim 2020/2021 prowadził wspólnie z:

- 1) Instytutem Informatyki UwB - kierunek: Informatyka i Ekonometria;
- 2) Wydziałem Biologii UwB – kierunek: Ekobiznes.

Pracownicy Wydziału prowadzili również zajęcia w Filii UwB w Wilnie, na Wydziale Nauk o Edukacji, na Wydziale Historii i Stosunków Międzynarodowych, na Wydziale Prawa i w Instytucie Zarządzania.

W roku akademickim 2020/2021 Wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia, realizował zadania w określonych przepisami obszarach.

1. MONITOROWANIE KOMPETENCJI I DOŚWIADCZENIA ORAZ KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI AKADEMICKICH I INNYCH OSÓB PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA ZE STUDENTAMI / DOKTORANTAMI

Proces monitorowania kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami/doktorantami na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 4). Polega on na systematycznej analizie i ocenie:

- pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich,
- obsady zajęć dydaktycznych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz inne osoby prowadzące zajęcia ze studentami/doktorantami pod kątem zgodności ich kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji zawodowych (np. specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami.

Monitorowanie w tym obszarze ma na celu zapewnienie jednolitego sposobu syntetycznej analizy i oceny kadry akademickiej: badawczo-dydaktycznej (działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna)

oraz kadry dydaktycznej (działalność dydaktyczna i organizacyjna). Również stworzenie powszechnie dostępnego oraz przejrzystego systemu obsady zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia (np. praktyków).

1) analiza i ocena pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich

Analiza i ocena pracowników pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych odbywa się na podstawie składanej przez nich *Karty osiągnięć i wyników pracy nauczyciela akademickiego*. Podstawą analizy są:

- pozycje naukowe opublikowane w okresie sprawozdawczym wraz ze wskazaną liczbą punktów,
- pozostała działalność naukowa nauczycieli akademickich, dotycząca w szczególności: pozyskiwania grantów, współpracy krajowej i międzynarodowej, uczestniczenia w konferencjach oraz ich organizowania i współorganizowania, pełnienia funkcji promotora lub recenzenta rozpraw doktorskich, habilitacyjnych i w postępowaniu o nadanie tytułu naukowego profesora i innych,
- działalność dydaktyczna i organizacyjna,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich.

Ocena pracowników odbywa się w semestrze letnim po złożeniu Kart. Z pracownikami o niskiej aktywności naukowej rozmowę przeprowadza Kierownik Zakładu / Katedry oraz Dziekan. Ma to na celu wyjaśnienie przyczyn zaistniałej sytuacji oraz podjęcie działań mających na celu zwiększenie aktywności naukowej. Również Dziekan w przypadku osób o niskiej aktywności naukowej może wystąpić do Rektora z wnioskiem o przyspieszoną ocenę takiego pracownika.

W roku akademickim 2020/2021 w znaczący sposób wzrosła liczba artykułów naukowych opublikowanych przez pracowników Wydziału w wysoko punktowanych czasopismach z *Wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych* MEiN (14 artykułów za 100 pkt., 2 artykuły za 140 pkt).

W celu aktywizowania pracowników badawczo-dydaktycznych w obszarze działalności naukowej stosowane są dwie formy finansowe:

- nagroda Rektora,
- wynagrodzenie motywacyjne.

Ważną rolę w procesie podnoszenia kwalifikacji zawodowych odgrywają również wyjazdy pracowników na staże naukowe krajowe i zagraniczne. W roku akademickim 2020/2021 pracownicy badawczo-dydaktyczni brali udział w stażach naukowych i wyjazdach w ramach programu Erasmus+. Wnioski dotyczące wyjazdów w roku akademickim 2020/2021 złożyło 8 pracowników Wydziału, z czego 7 osób aplikowało na wyjazdy szkoleniowe (STT) lub monitoringowe, a 1 osoba na wykłady (STA). Z uwagi na istniejące ograniczenia związane z epidemią COVID_19, do końca września 2021 r. zrealizowano 6 wyjazdów w ramach programu Erasmus +, natomiast 2 pozostałe – w październiku 2021 roku.

W roku akademickim 2020/2021 były również realizowane wyjazdy, które ze względu na uwarunkowania epidemiczne nie odbyły się w poprzednim roku akademickim. Miały miejsce 4 takie mobilności (3 wyjazdy szkoleniowe i 1 mobilność wirtualna - wykłady zrealizowane zdalnie z Polski).

Podnoszeniu jakości kształcenia sprzyjały również wizyty pracowników uczelni zagranicznych na Wydziale. W roku akademickim 2020/2021 dwie wizyty: Jolanty Pileckienė z Vilnius College of Technologies and Design oraz Yulii Popivniak z Ivan Franko National University of Lviv zostały zrealizowane zdalnie. Oprócz tego 6 osób (5-osobowa grupa z Litwy oraz prof. Ozgur Ozluk z Engineering Faculty MEF University w Turcji) przyjechało na Wydział w celach szkoleniowych. W trakcie dwóch wizyt zrealizowane zostały również otwarte wykłady zdalne dla studentów Wydziału.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich odbywa się także poprzez uczestniczenie w konferencjach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, organizację Wydziałowych konferencji oraz seminariów naukowych, a także dzięki uczestnictwu w wykładach i spotkaniach naukowych.

W ramach podnoszenia kwalifikacji podstawowe znaczenie ma rozwój naukowy pracowników, co potwierdzone jest nadaniem tytułu lub stopnia naukowego. W roku akademickim 2020/2021 dwie osoby uzyskały stopień doktora nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Ponadto organizowano spotkania z pracownikami badawczo-dydaktycznymi na temat wymogów i priorytetów aktywności naukowej w związku z ewaluacją naukową.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych odbywa się poprzez przygotowanie wniosków o finansowanie projektów badawczych. W roku akademickim 2020/2021 w trakcie realizacji było siedem projektów. Dodatkowo do NCN i NCBiR złożono 15 wniosków. Dofinansowanie otrzymał jeden wniosek pt. *Regionalny barometr protekcjonizmu jako narzędzie analizy barier handlowych* (pozyskana kwota: 41 943 zł).

W roku akademickim 2020/2021 przygotowano też jeden wniosek o finansowanie projektów niebadawczych. Przedmiotowy wniosek złożono w ramach konkursu Doskonała Nauka (konferencje) MNiSW na zorganizowanie konferencji: *Rozwój społeczno-gospodarczy w teoriach ekonomicznych pt. Czego nauczyliśmy nas kryzys?*.

2) analiza i ocena obsady zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich pod kątem zgodności ich kwalifikacji zawodowych (specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami

Obsady zajęć dydaktycznych na Wydziale dokonują Kierownicy Zakładów - w porozumieniu z Kierownikiem Katedry, a w razie potrzeby z Dziekanem - kierując się przede wszystkim kwalifikacjami zawodowymi poszczególnych nauczycieli akademickich, tj. ich specjalizacją naukową, zainteresowaniami badawczymi. W przypadku specjalistycznych przedmiotów o charakterze praktycznym zatrudniane są osoby z zewnątrz posiadające umiejętności praktyczne w zakresie prowadzonego przedmiotu. Ponadto brane są pod uwagę wyniki ocen pracowników dokonywane przez studentów.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

Monitorowanie kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami/doktorantami na WEiF UwB odbywa się zgodnie z wymogami nakładanymi przez przepisy prawa, jak i wymogami określonymi przez Rektora UwB i Dziekana Wydziału. Odbywa się ono systematycznie i w sposób prawidłowy. Jednak w celu doskonalenia systemu zapewnienia jakości kształcenia istotne jest:

- podejmowanie dalszych działań mających na celu zwiększenie aktywności naukowej nauczycieli akademickich (np. publikacje w wysoko punktowanych czasopismach),
- dążenie do zwiększania liczby efektywnie składanych wniosków o finansowanie projektów badawczych, w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli,
- aktywizowanie pracowników oraz stwarzanie warunków pozwalających na terminowe uzyskiwanie stopni naukowych i tytułów naukowych,
- aktywizowanie pracowników do odbywania staży naukowych krajowych i zagranicznych.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- zorganizowano spotkania z pracownikami badawczo-dydaktycznymi na temat wymogów i priorytetów aktywności naukowej związanej z ewaluacją,
- zwiększenie wsparcia w finansowaniu monografii naukowych oraz artykułów naukowych. Efekt wzrost liczby opublikowanych monografii oraz artykułów naukowych wysoko punktowanych.

2. MONITOROWANIE I DOSKONALENIE PROCESU KSZTAŁCENIA

Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. *w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§ 5). W ramach oceny procesu kształcenia analiza i ocena dotyczyła takich obszarów jak:

- zgodność koncepcji kształcenia ze strategią Uczelni i WEiF,
- adekwatność programów studiów do zakładanych efektów uczenia się,
- zgodność programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów,
- prawidłowość stosowania punktów ECTS,
- zgodność treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów,

- sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatność zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostęp studentów / doktorantów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania,
- system weryfikacji końcowych efektów uczenia się,
- realizacja programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się.

Oceny w wyżej przedstawionych obszarach dokonują: Wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia, Zespół ds. zbieżności i weryfikacji efektów kształcenia z matrycą efektów i programem kształcenia oraz Kierunkowe Zespoły Dydaktyczne.

1) *zgodność koncepcji kształcenia ze strategią Uczelni i WEiF*

W oparciu o przeprowadzoną przez Zespoły analizę można wskazać, że koncepcje kształcenia na wszystkich kierunkach studiów zawierają wszystkie wymagane elementy, m.in. moduły kształcenia, przypisane efekty uczenia się, itp. Są one spójne z misją UwB oraz znajdują odzwierciedlenie w jego strategii. Kierunki studiów umiejscowione są odpowiednio w obszarach kształcenia opisanych w PRK. Ponadto stwierdzono spójność nazw kierunków studiów, ich profilu oraz formy z określonymi efektami kształcenia. Również profil studiów (ogólnoakademicki) jest spójny z określonymi efektami uczenia się.

2) *adekwatność programów studiów do zakładanych efektów uczenia się*

Analiza programów studiów na wszystkich kierunkach pokazuje zgodność zakładanych efektów z PRK. Liczba semestrów studiów oraz liczba punktów ECTS są zgodne ze standardami kształcenia. Programy studiów mają właściwie wyodrębnione moduły kształcenia. Przypisane są do nich efekty uczenia się oraz punkty ECTS, które uwzględniają odpowiednie elementy nakładu pracy studenta niezbędne do osiągnięcia zakładanych efektów.

3) *zgodność programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów*

Programy studiów realizowane na poszczególnych kierunkach stanowią spójne całości poprzez powiązanie zakładanych efektów uczenia się z treściami programowymi oraz metodami dydaktycznymi. Zaproponowane moduły kształcenia pozwalają osiągnąć wszystkie zakładane efekty uczenia się w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Należy podkreślić elastyczność programów studiów, polegającą na wyborze modułów kształcenia w ramach określonej specjalizacji. Umożliwia to uwzględnienie indywidualnych zainteresowań studenta w zakresie dyscyplin właściwych kierunkowi studiów.

Budowa przeanalizowanych programów i zawartości poszczególnych modułów odpowiada specyfice profilu ogólnoakademickiego. Ponadto programy studiów są dostosowywane do oferty form kształcenia uwzględniając ich specyfikę.

4) *prawidłowość stosowania punktów ECTS*

Liczba punktów ECTS w planach studiów na kierunkach realizowanych na Wydziale Ekonomii i Finansów jest odpowiednia do wymagań stosowanych w tym profilu studiów, a sposób wyliczania punktacji jest prawidłowy. Liczba punktów ustalona dla poszczególnych przedmiotów jest prawidłowa i odzwierciedla nakład pracy studenta wymagany do osiągnięcia efektów uczenia się.

5) *zgodność treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów*

Treści programowe zajęć zawartych w sylabusach są zgodne z programem studiów. Zostało to zweryfikowane poprzez analizę treści sylabusów sporządzanych dla poszczególnych przedmiotów. W większości sylabusów znajdujące się w nich treści programowe, formy zajęć oraz metody dydaktyczne umożliwiają właściwą realizację wszystkich efektów uczenia się.

Szczegółowa analiza sylabusów wskazuje, że większość z nich sporządzana jest w sposób poprawny. Pomimo uwag przekazywanych prowadzącym, nadal zdarzały się przypadki niekompletności sylabusów. Dotyczyło to przede wszystkim części B. Nadal odnotowywane są przypadki niezrozumienia zasad formułowania przedmiotowych efektów uczenia się oraz sposobów ich weryfikacji. Pomimo ciągłej weryfikacji, można zaobserwować przypadki umieszczania w sylabusach kierunkowych efektów uczenia się, a nie przedmiotowych. Również w niektórych sylabusach brakuje odniesienia do kierunkowych efektów uczenia się przypisanych do danego przedmiotu w matrycy. Pojawiały się także błędy w określaniu nakładu pracy studenta. Wystąpiły też sytuacje braku niektórych sylabusów, co utrudnia dostęp studentów do informacji na temat stosowanych zasad oceniania.

Stwierdzone nieprawidłowości w sylabusach przekazywane są pracownikom w celu skorygowania błędów. Ponadto wskazuje się pracownikom konieczność takiego doboru metod dydaktycznych, aby w sposób właściwy weryfikowały zakładane efekty uczenia się. Efektem podejmowanych działań jest obserwowana stopniowa poprawa jakości sporządzanych sylabusów.

6) *sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatność zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostęp studentów/doktorantów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania*

Na podstawie analizy dostępnych sylabusów należy zasadniczo pozytywnie ocenić ten aspekt systemu zapewnienia jakości kształcenia. W zdecydowanej większości sylabusów została zachowana adekwatność zakresu wymagań i form oceniania w stosunku do zakładanych efektów uczenia się. Podstawową formą weryfikacji założonych do realizacji efektów uczenia się w przypadku wykładów jest egzamin/ zaliczenie pisemne. W przypadku egzaminu pisemnego, pomimo wskazań pracownikom, w niektórych sylabusach nadal brak jest doprecyzowania formy tego egzaminu, czy jest to test, czy też egzamin przeprowadzany

w formie opisowej. W celu poprawy jakości kształcenia pracownicy otrzymali informację dotyczącą konieczności doprecyzowania w sylabusie formy egzaminu. Można też zauważyć mniejsze zastosowanie egzaminów/zaliczeń pisemnych w weryfikacji założonych efektów uczenia się. W przypadku ćwiczeń podstawowymi sposobami weryfikacji efektów uczenia się są kolokwia oraz aktywność na zajęciach. Zasadne jest rozszerzenie metod weryfikacji zakładanych efektów uczenia się o takie formy jak: case study, przygotowywanie referatów.

Umieszczanie sylabusów na stronie internetowej w systemie USOS zapewnia dostęp studentów/doktorantów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat zasad oceniania. W celu rozszerzenia zakresu informacyjnego w tym obszarze istotne znaczenie ma omawianie zawartości poszczególnych elementów sylabusu na pierwszych zajęciach. Ponadto dokładne określenie zasad oceniania.

7) *system weryfikacji końcowych efektów uczenia się*

Proces dyplomowania pozwala na weryfikację końcowych efektów uczenia się. W celu doskonalenia tego procesu określono terminy składania przez promotorów w dziekanacie wykazu tematów prac dyplomowych. Tematy prac dyplomowych powinny być adekwatne do kierunku studiów oraz nawiązywać do realizowanej przez studenta specjalizacji. Weryfikacji tematów prac dyplomowych dokonują Kierownicy Zakładów na następnie Kierownicy Katedr. Analiza tematów wskazuje, że nadal zdarzają się tematy prac, które nie są adekwatne do realizowanej przez studenta specjalizacji.

Prace licencjackie i magisterskie powinny mieć charakter samodzielny. W celu zweryfikowania samodzielności pisania prac podlegają one sprawdzeniu w JSA (Jednolitym Systemie Antyplagiatowym). Procedurę antyplagiatową określa Zarządzenie nr 3 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2019 r. *w sprawie zasad weryfikacji pisemnych prac dyplomowych w ramach obowiązujących w Uniwersytecie w Białymstoku procedur antyplagiatowych.*

8) *realizacja programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się*

Program praktyk studenckich realizowany na poszczególnych kierunkach, pozwala na realizację założonych efektów uczenia się. Stosowany jest właściwy system ich kontroli i zaliczania. Należy też podkreślić, że wybór podmiotów, w których odbywane są praktyki podyktowany jest specyfiką danego kierunku, co umożliwia zapewnienie realizacji założonych efektów uczenia się.

Podjęte przez WEiF działania w procesie kształcenia oceniane są przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, doktorantów oraz uczestników studiów podyplomowych w ankiecie ewaluacyjnej. Ankietę przeprowadzoną wśród studentów i doktorantów odpowiedziało 128 osób (około 9%). Ankietowani w różny sposób oceniają kierunki studiów realizowane na WEiF (tabela 4).

Tabela 4. Ogólna ocena kierunków studiów realizowanych na Wydziale Ekonomii i Finansów

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	% badanych				
Czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jest Pan/Pani zadowolony(a) z odbywanych studiów?	15,38	57,69	12,31	9,23	5,38
Czy uważa Pan/Pani, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu jest wystarczająca?	11,54	39,23	26,15	14,62	8,46
Czy uważa Pan/Pani, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są na ogół odpowiednie?	14,62	56,92	18,46	6,15	3,85
Czy uważa Pan/Pani, że oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów, itp.) jest wystarczająca?	10,00	36,15	25,38	16,15	12,31
Czy uważa Pan/Pani, że proporcje między zajęciami praktycznymi a teoretycznymi są właściwe?	12,40	31,78	24,81	19,38	11,63
Czy zależałoby Panu/Pani na tym, by intensywność nauki na Pana/Pani kierunku była większa niż obecnie?	10,00	16,15	28,46	33,08	12,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Większość badanych pozytywnie ocenia swój kierunek studiów. Z odbywanych studiów (zdecydowanie tak i raczej tak) zadowolonych jest 73,07 % ankietowanych. Dostępność i jakość pomocy naukowych, a także specjalistycznego sprzętu spotkała się pozytywnym odbiorem u 50,77% badanych. Natomiast około 23% było przeciwnego zdania. Aspekt ten powinien stać się przedmiotem doskonalenia, biorąc pod uwagę, że jednocześnie 26,15% badanych oceniła swój poziom satysfakcji jako średni. Sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania pozytywnie oceniło ponad 71% respondentów. Stosunkowo pozytywnie badani ocenili ofertę przedmiotów do wyboru (ponad 46% badanych była nimi usatysfakcjonowana). Około 44% było zadowolonych (zdecydowanie lub raczej zadowolonych) z proporcji między zajęciami praktycznymi a teoretycznymi. Natomiast około 30 % wskazało, że raczej nie i zdecydowanie nie. Poziom wskaźnika można ocenić jako dość wysoki. Należy jednak podkreślić, że oferowane na Wydziale kierunki studiów mają charakter ogólnoakademicki, co wpływa na wskazane proporcje zajęć. Około 26% badanych zadeklarowało chęć zwiększenia intensywności nauki na studiowanym kierunku, jednocześnie ponad 47% respondentów nie wyraziło takiej chęci. Łącznie około 3/4 badanych jest zadowolonych z obecnego poziomu intensywności kształcenia.

Istotnym elementem procesu doskonalenia jakości kształcenia jest ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego (tabela 5).

Tabela 5. Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego na kierunku studiów

Poszczególne elementy procesu dydaktycznego	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie Dotyczy
	% badanych					
Wykłady obowiązkowe	21,54	52,31	20,77	1,54	3,85	0,00
Ćwiczenia i konwersatoria obowiązkowe	21,54	50,00	20,77	4,62	2,31	0,77
Seminaria i proseminaria	36,15	20,77	8,46	2,31	3,85	28,46
Przedmioty fakultatywne	6,20	18,60	2,33	3,10	2,33	67,44
Lektoraty	44,19	29,46	11,63	4,65	3,10	6,98
Warsztaty i laboratoria	0,79	9,45	1,57	0,00	2,36	85,83
Praktyki i zajęcia poza Uczelnią	10,94	17,19	8,59	2,34	3,13	57,81
Sensowność i przydatność prac zadawanych do samodzielnego przygotowania	12,40	43,41	31,78	6,20	3,88	2,33
Indywidualne konsultacje	27,34	40,63	7,81	0,78	2,34	21,09

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Wyniki zbiorcze pokazują, że spośród form zajęć prowadzonych na Wydziale badani najlepiej oceniają wykłady oraz lektoraty (niemal 3/4 pozytywnych ocen w obu przypadkach). Wysoko ocenione zostały również ćwiczenia i konwersatoria (72,54% badanych oceniło je bardzo dobrze lub dobrze). Badani (67%) zwracali również uwagę na bardzo wysokie lub wysokie zadowolenia z indywidualnych konsultacji. Większość badanych nie miała też zastrzeżeń, co do seminariów i proseminariów (ponad połowa studentów oceniła je bardzo dobrze i dobrze). Również ponad 50% badanych oceniło bardzo dobrze i dobrze sensowność i przydatność prac zadawanych do samodzielnego przygotowania. Jednak część badanych (około 10%) oceniła wymienione elementy procesu dydaktycznego negatywnie. Należy też podkreślić, że stanowi to najwyższy odsetek ocen negatywnych, podczas gdy w pozostałych obszarach procesu dydaktycznego wahał się w granicach 2-7% badanych.

Część objętych badaniami studentów wskazywała na możliwości zmian w celu poprawy ogólnej jakości kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów. Dotyczyły one przede wszystkim:

- zwiększenia nacisku na treści praktyczne, przydające się m.in. na rynku pracy,
- zwiększenia liczby zajęć praktycznych/praktyk studenckich,
- kontroli powielania treści na różnych etapach procesu dydaktycznego,
- wprowadzenia większej liczby projektów na zajęciach,
- zwiększenia liczby przedmiotów specjalizacyjnych na studiach II stopnia,
- zwiększenia zróżnicowania tematycznego w ramach przedmiotów do wyboru,
- zwiększenia zaangażowania prowadzącego w realizację treści podczas ćwiczeń, z jednoczesnym zmniejszeniem zakresu prac wykonywanych samodzielnie,
- unowocześnienia sprzętu komputerowego,

- zwiększenia liczby egzemplarzy książek w bibliotece wykorzystywanych w procesie dydaktycznym,
- zwiększenia wykorzystania literatury dostępnej w wersji elektronicznej,
- zwiększenia zakresu wykorzystania metod nauczania na odległość,
- zwiększenia kontroli jakości prowadzenie zajęć,
- brania pod uwagę opinii studentów na temat jakości prowadzonych zajęć.

Prowadzone na Wydziale Ekonomii i Finansów studia podyplomowe są wysoko oceniane przez słuchaczy. Na ankietę odpowiedziało 68% wszystkich słuchaczy. Stopień w jakim spełniły one ich oczekiwania został oceniony przez słuchaczy średnio na 4,5.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

Monitorowanie standardów akademickich na WEiF UwB odbywa się zgodnie z wymogami nakładanymi przez przepisy prawa, jak i wymogami określonymi przez Rektora UwB i Dziekana Wydziału. Dokonywane jest ono systematycznie i w sposób prawidłowy. Jednak w celu doskonalenia systemu zapewnienia jakości kształcenia istotne jest:

- systematyczne weryfikowanie opracowywania, składania i udostępniania sylabusów przez osoby prowadzące zajęcia,
- aktualizowanie sylabusów pod kątem poprawności ich sporządzania, przede wszystkim w zakresie realizacji zakładanych efektów uczenia się sposobów ich weryfikacji,
- weryfikowanie punktów ECTS pod kątem ich adekwatności do nakładów pracy studenta,
- uwzględnienie sugestii studentów dotyczących upracticznienia zajęć oraz poprawy formy ich prowadzenia oraz sensowności i przydatności prac zadawanych do samodzielnego przygotowania.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- dokonano modyfikacji programów studiów na kierunkach realizowanych na Wydziale pod kątem dopasowania ich do potrzeb studentów oraz wymogów PRK,
- przeanalizowano spójność i kompletność efektów uczenia się oraz przypisanie efektów do poszczególnych przedmiotów,
- dokonano przeglądu sylabusów i podjęto kroki mające na celu weryfikację ich poprawności,
- zwiększono dostępność studentów niestacjonarnych do konsultacji w soboty/niedziele,
- zwiększono spójność pomiędzy tematami prac dyplomowych i magisterskich a kierunkiem studiów i specjalnościami.

3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Ocena jakości zajęć dydaktycznych na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 6,7,8). oraz Zarządzenia nr 45 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad dokonywania oceny przez studentów i doktorantów nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku. Ocena dokonywana jest w oparciu o analizę protokołów hospitacji zajęć oraz wyników ankiet dotyczących oceny jakości zajęć dydaktycznych dokonanej przez studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych.

W roku akademickim 2020/2021 opracowany został plan hospitacji zajęć pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych Wydziału Ekonomii i Finansów UwB. Hospitacje przeprowadzone zostały przez Dziekana lub osoby przez niego upoważnione (Kierowników Katedr/Zakładów, Kierownika Studiów Doktoranckich). Z analizy protokołów hospitacji wynika, że niemal we wszystkich protokołach hospitacji, zarówno przygotowanie zajęć, ich realizacja, jak i kontakt prowadzącego ze studentami zostały ocenione przez hospitujących pozytywnie. Wobec większości ocenianych pracowników hospitujący nie zgłosili żadnych uwag. Z tymi u których wystąpiły nieprawidłowości rozmowę przeprowadził Kierownik Zakładu lub Kierownik Katedry. Wgląd do protokołów hospitacji zajęć ma Dziekan, osoby przez niego upoważnione, bezpośredni przełożony hospitowanego oraz właściwa komisja oceniająca.

Istotnym działaniem prowadzonym w ramach wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia jest monitorowanie opinii studentów/doktorantów/słuchaczy studiów podyplomowych na temat jakości zajęć dydaktycznych. Odbywa się to w oparciu o ankietyzację, która jest ważnym narzędziem pozwalającym ewaluować jakość kształcenia. Ankietowanie wśród studentów/doktorantów odbywa się w formie elektronicznej za pośrednictwem systemu USOS. Badanie ma charakter dobrowolny i anonimowy. Wgląd do wyników ankiet ma Dziekan, Kierownicy Katedr/Zakładów, Kierownik Studiów Doktoranckich, Komisja ds. Ocen Pracowników, a także inne osoby upoważnione przez Dziekana. Szczegółowe wyniki poszczególnym pracownikom udostępniane są w systemie USOS. Dodatkowo studenci są informowani na temat ogólnych wniosków wynikających z ocen pracowników.

W roku akademickim 2020/2021 dokonano badań ankietowych w zakresie oceny jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych na Wydziale Ekonomii i Finansów. Ankiety wypełniło 598 studentów i doktorantów (39,1 %). Stanowi to wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 16,4%.

Wyniki oceny zajęć przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Ocena jakości zajęć dydaktycznych w opinii studentów i doktorantów

Wyszczególnienie	Średnia odpowiedzi (oceny od 1,0 do 5,0)
Przygotowanie prowadzącego do zajęć	4,5
Punktualność prowadzącego	4,6
Klarowność wykładanego materiału	4,3
Interesujący sposób prowadzenia zajęć	4,1
Nastawienie do studenta (szacunek)	4,5
Inspirowanie do samodzielnego myślenia	4,3
Obiektywność oceniania	4,5
Jasność kryteriów zaliczeniowych	4,5
Dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji	4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych.

Oceny zawarte w ankietach były zróżnicowane. Jednak uśredniając wszystkie aspekty wpływające na jakość prowadzonych zajęć, ocenione zostały one wysoko. Nieco niżej zostały ocenione takie aspekty, jak: interesujący sposób prowadzenia zajęć, klarowność wykładanego materiału oraz inspirowanie do samodzielnego myślenia.

Z analizy jakościowej kwestionariuszy ankiet wynika, że znaczna część zajęć oceniona została bardzo wysoko. W zawartych komentarzach podkreślano:

- wysokie kompetencje prowadzących oraz ich bardzo dobre przygotowanie do zajęć,
- przejrzysty i zrozumiały sposób prowadzenia zajęć, umożliwiający trwałe przyswojenie materiału,
- uzupełnianie teoretycznej wiedzy przekazywanej przez prowadzących na wykładach, przykładami praktycznymi, podnoszącymi wartość treści wykładowej,
- wysoką kulturę osobistą prowadzących,
- dobrą organizację zajęć oraz sumienne i skrupulatne ich prowadzenie,
- jasne i konkretne wymogi dotyczące zaliczenia przedmiotu przedstawione na początku zajęć,
- życzliwość, wyrozumiałość i empatię prowadzących oraz ich bardzo dobry kontakt ze studentami,
- dużą chęć przekazywania wiedzy oraz zaangażowanie prowadzących w osiągnięciu przez studentów wysokich wyników,
- indywidualne podejście do studenta oraz pomoc w zrozumieniu najbardziej wymagających zagadnień,
- wyczerpujące i zrozumiałe odpowiedzi prowadzących na zadane pytania.

Badani wyrazili również krytyczne oceny, zarówno w odniesieniu do jakości niektórych zajęć dydaktycznych, jak i postaw niektórych prowadzących:

- zbyt duża ogólnikowość niektórych wykładów,
- zbyt szybkie tempo realizacji wykładów oraz przekazywanie zbyt dużej ilości informacji,

- zdarzające się nieobecności prowadzących na zajęciach, nieregularne odbywanie się zajęć, częste odwoływanie zajęć oraz brak ich odpracowania,
- ograniczony kontakt mailowy z niektórymi prowadzącymi,
- stawianie niejasnych wymagań oraz kryteriów zaliczenia przedmiotu,
- niska klarowność wykładanego materiału, a także rozbieżności pomiędzy materiałem omawianym na zajęciach oraz tym, który obowiązywał na zaliczeniu,
- wymaganie samodzielnego rozwiązywania zadań przez studentów, bez wcześniejszego omówienia tematu,
- informowanie o wynikach kolokwium tuż przed zaplanowanym terminem poprawy, a także podawanie ocen końcowych z ćwiczeń kilka godzin przed egzaminem z danego przedmiotu,
- wysyłanie jedynie linków do nagranych wcześniej zajęć, po których wymagane było od studentów samodzielne wykonanie zadań, przy jednoczesnym udzielaniu odpowiedzi na ewentualne pytania dopiero po czasie,
- częste problemy techniczne w okresie kształcenia zdalnego zarówno podczas prowadzenia zajęć, jak i zaliczeń,
- trudności niektórych prowadzących z obsługą platform do realizacji kształcenia zdalnego,
- nieobecność niektórych prowadzących podczas zaliczeń online, co uniemożliwiało skontaktowanie się w przypadku wystąpienia problemów technicznych.

Informacje dotyczące oceny poszczególnych nauczycieli pochodzące z hospitacji zajęć dydaktycznych oraz ankiet pracowników są wykorzystywane podczas okresowej oceny pracownika i stanowią jedno z jej kryteriów.

W przypadku studiów podyplomowych o formie przeprowadzania badań ankietowych decyduje Kierownik Studiów Podyplomowych. Badanie ma charakter dobrowolny i anonimowy. Wgląd do wyników ankiet ma Kierownik Studiów Podyplomowych, Dziekan oraz przewodniczący Zespołu ds. jakości kształcenia. O szczegółowych wynikach ocen informowani są pracownicy prowadzący zajęcia. Dodatkowo słuchacze są informowani na temat ogólnych wniosków wynikających z ocen pracowników. Wyniki ankiet przekazanych przez Kierowników Studiów Podyplomowych wskazują, że słuchacze w różny sposób oceniają osoby prowadzące zajęcia na studiach podyplomowych (tabela 7).

Tabela 7. Ocena jakości zajęć w opinii słuchaczy studiów podyplomowych

Wyszczególnienie	Średnia odpowiedzi (oceny od 1,0 do 5,0)
Znajomość tematu i wiedza merytoryczna	4,8
Umiejętności dydaktyczne	4,2
Udostępnianie i jakość materiałów	4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych.

Słuchacze najwyżej ocenili znajomość tematu i wiedzę merytoryczną prowadzących zajęcia (średnia 4,8). Natomiast najniżej umiejętności dydaktyczne (średnio 4,2). W znacznej mierze podyktowane jest to tym, że znaczna część zajęć prowadzi praktycy, którzy posiadają wysoką wiedzę merytoryczną, ale mają małe doświadczenie dydaktyczne. Należy też podkreślić, że oceny były zróżnicowane w zależności od rodzaju studiów podyplomowych.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

Analiza protokołów hospitacji zajęć dydaktycznych oraz badań ankietowych prowadzonych wśród studentów/doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych wskazuje, że zarówno przełożeni hospitowanych pracowników oraz studenci/doktoranci i słuchacze studiów podyplomowych (mimo nielicznych nieprawidłowości) wysoko oceniają jakość zajęć prowadzonych na Wydziale Ekonomii i Finansów. W celu utrzymania wysokiego poziomu zajęć dydaktycznych oraz doskonalenia procesu ich jakości niezbędne jest:

- skonkretyzowanie zaleceń wobec prowadzących zajęcia w uwagach wnoszonych przez osobę hospitującą,
- przeprowadzenie rozmów dyscyplinujących z pracownikami, wobec których uwagi krytyczne powtarzają się w wielu ankietach, pozostają zbieżne (o podobnej treści krytycznej) z uwagami z ubiegłego roku akademickiego,
- zintensyfikowanie działań, które przyczynią się do wzrostu poziomu wskaźnika dotyczącego udziału studentów w ocenie zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników Wydziału,
- uwzględnienie wyników ankiet studenckich w procesie przygotowania obciążeń dydaktycznych na kolejny rok akademicki,
- ujednoczenie wzoru ankiety oceny pracowników na studiach podyplomowych.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- przeprowadzone zostały rozmowy z wybranymi pracownikami w celu poprawy jakości zajęć i dyscypliny pracy i podjęto kroki w celu wyeliminowania zaistniałych nieprawidłowości w tym zakresie,
- pomimo podjętych działań mających na celu zwiększenie udziału studentów w ocenie zajęć dydaktycznych nie udało się tego osiągnąć.

4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I ORGANIZACJI STUDIÓW

Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada

2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§9). Przedmiotem oceny były:

- zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, studentów/doktorantów oraz ich dostępu do komputerowych baz danych,
- jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do ilości studentów/doktorantów i uczestników studiów podyplomowych,
- dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia, w szczególności informacji o kierunkach studiów, programach studiów, sylabusach przedmiotów, harmonogramie zajęć dydaktycznych, przyznanych jednostce certyfikatach, międzynarodowej współpracy studenckiej/doktoranckiej, itp.,
- organizacja zajęć.

Ocena warunków kształcenia i organizacji studiów dokonana została na podstawie opinii studentów/doktorantów w co roku wypełnianej ankiecie ewaluacyjnej. Ankieta ma charakter dobrowolny i zamieszczana jest w systemie USOSweb. O opinię w obszarze wybranych aspektów warunków kształcenia i organizacji studiów poproszono również słuchaczy studiów podyplomowych.

1) zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, studentów/doktorantów, uczestników studiów podyplomowych oraz ich dostępu do komputerowych baz danych

Studenci/ doktoranci oraz uczestnicy studiów podyplomowych mają możliwość korzystania z zasobów Biblioteki Ekonomicznej oraz Biblioteki Uniwersyteckiej. Badania pokazują, że z tych zasobów korzystają przede wszystkim studenci/doktoranci. Korzystali oni przede wszystkim z zasobów Biblioteki Ekonomicznej. W zbiorach Biblioteki znajdują się książki, wydawnictwa ciągłe i czasopisma. Biblioteka gromadzi również publikacje obcojęzyczne, zwłaszcza w języku angielskim. Zbiory pozyskiwane są poprzez zakup, wymianę międzybiblioteczną. Część z nich pozyskiwana jest nieodpłatnie. Na bieżąco analizowane są nowości wydawnicze, tak aby zasoby biblioteczne dostosowywane były jak najlepiej do potrzeb studentów i pracowników.

Stan księgozbioru na dzień 30 września 2021 roku - 65336 wol., w tym: 62886 książek, 2156 wol. oprawionych czasopism i 294 wol. zbiorów specjalnych. W roku akademickim w stałej prenumeracie było 15 tytułów czasopism.

W ciągu roku akademickiego 2020/2021 do księgozbioru włączono 1365 woluminów (tabela 8).

Tabela 8. Ilość woluminów włączonych do księgozbioru w roku akademickim 2020/2021

Rodzaj zbiorów	Zakup	Wymiana	Nieodpłatnie otrzymane	Inne	Ogółem
Wydawnictwa zwarte	791	191	122	182	1286
Wydawnictwa ciągłe	5	18	0	6	29
Czasopisma (oprawione)	46	4	0	0	50
Ogółem	842	213	122	188	1365

Źródło: dane uzyskane od kierownika Biblioteki Ekonomicznej.

Czytelnicy mają do dyspozycji 18 miejsc oraz 5 stanowisk komputerowych włączonych do sieci biblioteczno-informacyjnej UwB. Jedno stanowisko komputerowe jest przystosowane do obsługi przez osoby niedowidzące. Można do niego podłączyć powiększalnik z wbudowaną lampą i kamerą.

Biblioteka umożliwia korzystanie z baz elektronicznych, prenumerowanych w całej sieci bibliotek Uniwersytetu w Białymstoku. Opcja ta jest dostępna zarówno z komputerów sieci uniwersyteckiej, jak i z komputerów prywatnych. Oferowany jest dostęp do takich baz jak: SocINDEX with Full Text, zasoby Ebsco, IBUK Libra, Legalis, Cambridge Journals Online, Oxford University Journal, JSTOR Arts & Sciences. Ponadto korzystający z biblioteki mają również dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki w ramach której udostępniane są pełnotekstowe bazy książek i czasopism - Springer, Elsevier, Science, Nature, Wiley oraz bazy abstraktowo-bibliometryczne - Web of Science oraz Scopus.

Biblioteka pracuje w systemie komputerowym ALEPH. Opisy bibliograficzne wszystkich zbiorów są wprowadzane do Katalogu NUKAT - Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego. Do Katalogu NUKAT wprowadzane są również opisy bibliograficzne artykułów z czasopisma „Optimum. Economic Studies” oraz rozdziałów z prac zbiorowych, wdanych przez Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku.

System biblioteczny ALEPH umożliwia czytelnikom nie tylko dostęp do katalogu przez Internet, ale także składanie zamówień, rezerwacje i samodzielne przedłużenia terminu zwrotu wypożyczonych materiałów.

W ramach prac dokumentacyjnych prowadzona jest baza publikacji pracowników badawczo-dydaktycznych. Rejestracja odbywa się w systemie bibliotecznym ALEPH. W systemie znajdują się opisy prac autorskich i współautorskich zamieszczonych w wydawnictwach zwartych oraz ciągłych (rozdziały, artykuły, recenzje, materiały konferencyjne, publikacje w czasopismach internetowych) a także informacje o nadanej im wartości punktowej zgodnej z aktualnymi przepisami.

Ankietowani w różnym zakresie korzystają z zasobów bibliotek. W roku akademickim 2020/2021 znacznie częściej korzystali z zasobów Biblioteki Ekonomicznej mieszczącej się w budynku Wydziału Ekonomii i Finansów i Instytutu Zarządzania – zdecydowana większość odwiedziła bibliotekę kilka razy w roku (51,16%), bądź kilka razy w miesiącu (18,6%). Co czwarty badany (28,68%) deklaruje, iż odwiedzał Bibliotekę Ekonomiczną rzadziej niż kilka razy w roku. Jednocześnie zaledwie co piaty (17,97%) korzystał

z zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej kilka razy w roku, zaś kilka razy w miesiącu - zaledwie co dwudziesty student (5,47%). Zdecydowana większość ankietowanych odwiedza Bibliotekę Uniwersytecką (76,56%) rzadziej niż kilka razy w roku.

Przeprowadzone badania pokazały też, że ankietowani częściej korzystają z zasobów innych bibliotek niż Biblioteka Uniwersytecka. Taką bibliotekę odwiedza 8,59% badanych kilka razy w miesiącu, 25% - kilka razy w roku, zaś 65,63% - rzadziej niż kilka razy w roku.

Reasumując, ankietowani najchętniej korzystają z zasobów Biblioteki Ekonomicznej. W dalszej kolejności pojawiają się inne biblioteki, zaś najmniejszą popularnością cieszy się Biblioteka Uniwersytecka. Z pewnością spowodowane jest to tym, że mieści się ona w Kampusie Uczelni, który znajduje się w innej części miasta niż budynek Wydziału Ekonomii i Finansów

Biorąc pod uwagę jedynie częstotliwość korzystania z zasobów bibliotecznych – niezależnie od lokalizacji biblioteki – ponad połowa badanych (56,96%) odwiedza bibliotekę rzadziej niż kilka razy w roku, zaś co trzecia (31,38%) korzystała z biblioteki kilka razy w roku. Z usług biblioteki kilka razy w miesiącu korzystało 10,89% ankietowanych. Zaledwie 0,51% badanych odwiedza bibliotekę przynajmniej kilka razy w tygodniu.

Analizując szczegółowe aspekty funkcjonowania Biblioteki Uniwersyteckiej i Biblioteki Ekonomicznej nieco wyżej badani oceniają pracę Biblioteki Ekonomicznej, przy czym różnice są nieznaczne (tabela 9).

Tabela 9. Ocena wybranych aspektów korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej i Biblioteki Ekonomicznej

Wybrane aspekty korzystania z bibliotek	Biblioteka Uniwersytecka	Biblioteka Ekonomiczna
	Średnia (oceny od 1,0 do 5,0)	
Dostępność literatury podstawowej	3,57	3,63
Ogólne zasoby księgozbioru w zakresie tematyki studiów	3,57	3,67
Aktualność księgozbioru (dostępność nowych pozycji)	3,37	3,52
Sprawność obsługi	4,03	4,10
Przyjazność obsługi	4,01	4,12
Godziny otwarcia	3,89	4,01
Warunki pracy (dotyczy zwłaszcza czytelników)	3,83	3,91
Możliwość korzystania z elektronicznych baz danych	3,63	3,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

We wszystkich badanych kategoriach lepiej oceniana jest Biblioteka Ekonomiczna. Ankietowani najwyżej ocenili przyjazność i sprawność obsługi, godziny otwarcia i warunki pracy. Najniższa ocena dotyczyła aktualności księgozbioru i dostępności literatury podstawowej.

Największa rozpiętość ocen obu bibliotek dotyczyła aktualności księgozbioru (0,15 punkta), godzin otwarcia (0,12 punkta), przyjazności obsługi (0,11 punkta) i ogólnych zasobów księgozbioru w zakresie tematyki studiów (0,1 punkta).

2) jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, wyposażenie laboratoriów, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do ilości studentów/doktorantów/uczestników studiów podyplomowych

Nieodłącznym elementem wpływającym na jakość kształcenia jest infrastruktura dydaktyczna. Wydział Ekonomii i Finansów dysponuje 14 salami - w tym pięcioma wykładowymi (tabela 10).

Tabela 10. Szczegółowy wykaz pomieszczeń dydaktycznych w roku akademickim 2020/2021

Rodzaj Sali	Numer sali	Ilość miejsc siedzących	Nagłośnienie	Rzutnik wideo	Klimatyzacja	Inne
Aula WEiF	301	200	tak	Tak	Nie	mikrofony stacjonarne i bezprzewodowe
sala wykładowa	302	120	tak	Tak	Tak	mikrofony bezprzewodowe
sala wykładowa	316	120	tak	Tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala wykładowa	204	80	tak	Tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala Rady Wydziału	201	70	tak	Tak	Nie	mikrofony stacjonarne
sala komputerowa	132	50	tak	Tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala komputerowa	133	25	nie	Tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala ćwiczeniowa	205	40	tak	Tak	Nie	tablica multimedialna
sala ćwiczeniowa	206	30	tak	Tak	Tak	mikrofony bezprzewodowe
sala ćwiczeniowa	207	30	tak	tak	Tak	mikrofony bezprzewodowe
sala ćwiczeniowa	303	30	tak	tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala ćwiczeniowa	304	30	tak	tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala ćwiczeniowa	317	30	tak	tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala ćwiczeniowa	318	30	tak	tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe

Źródło: dane uzyskane od Informatyków WEiF.

Wszystkie sale wyposażone są w sprzęt multimedialny, tj. projektor, nagłośnienie, komputer stacjonarny z oprogramowaniem biurowym oraz dostępem do Internetu bezprzewodowego w ramach systemu EDUROAM (tabela 11).

Tabela 11. Sprzęt komputerowy i oprogramowanie znajdujące się w salach wykładowych, ćwiczeniowych i komputerowych w roku akademickim 2020/2021

Numer sali	Sprzęt komputerowy	Ilość	Oprogramowanie
Sale wykładowe/ćwiczeniowe			
201	Dell Optiplex 790 USFF monitor Asus	1	Windows 10; Office2019 Std.
204	Dell Optiplex 790 USFF i3-2100, 4 GB RAM, 500 GB W10Pro, MS Office 2019	1	Windows 10; Office2019 Std.
205	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7; Office2007 Std.
301	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7; Office2007 Std.
302	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7; Office2007 Std.
316	Dell Optiplex 790 USFF monitor Asus	1	Windows 10; Office2019 Std.
206	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7; Office2007 Std.
207	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7; Office2007 Std.
303	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7; Office2007 Std.
304	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7; Office2007 Std.
317	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7; Office2007 Std.
318	Dell Optiplex 780 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 7; Office2007 Std.
Sale komputerowe			
132	Dell Optiplex 3050 SFF i3-7100, 4 GB RAM, 500 GB W10Pro, MS Office 2016	12	Office2016 Std. Symfonia, Gretl, PS Imago 5
132	Dell Optiplex 790 USFF i3-2100, 4 GB RAM, 500 GB W10Pro, MS Office 2019	13	Office2019 Std. Symfonia, Gretl,
132	Dell Optiplex 7020 USFF i7-2100, 4 GB RAM, 500 GB W10Pro, MS Office 2019	3	Office2019 Std. Symfonia, Gretl,
132	Dell Optiplex 9020 USFF i7-2100, 4 GB RAM, 500 GB W10Pro, MS Office 2019	2	Office2019 Std. Symfonia, Gretl,
133	Dell Optiplex 7020 USFF i7-2100, 4 GB RAM, 500 GB W10Pro, MS Office 2019	15	Office2019 Std. Symfonia, Gretl,
133	Dell Optiplex 9020 USFF i7-2100, 4 GB RAM, 500 GB W10Pro, MS Office 2019	11	Office2016 Std. Symfonia, Gretl, PS Imago 5
133	Dell Optiplex 790 USFF i3-2100, 4 GB RAM, 500 GB W10Pro, MS Office 2019	5	Office2019 Std. Symfonia, Gretl,

Źródło: dane uzyskane od Informatyków WEiF.

Wszystkie stanowiska wyposażone są w dodatkowe oprogramowania, które wykorzystywane jest podczas prowadzenia zajęć:

- oprogramowanie biurowe (Office) - z użyciem programu odbywają się zajęcia z przedmiotu Ekonomia, Technologia informacyjna, Informatyczne systemy zarządzania, Statystyka opisowa;
- oprogramowanie księgowo-biurowe (pakiet Symfonia) - z użyciem programu odbywają się zajęcia Zastosowanie informatyki w finansach i rachunkowości, zajęcia na studiach podyplomowych;
- oprogramowanie dla Audytorów ACL w wersji edukacyjnej – zajęcia na studiach podyplomowych;
- Gretl - z użyciem programu odbywają się zajęcia z przedmiotu Ekonometria;
- PS Imago 7.0 - z użyciem programu odbywają się zajęcia z przedmiotu Statystyka opisowa.

Każde stanowisko ma również dostęp do szerokopasmowego Internetu.

Katedry/Zakłady wyposażone są w komputery stacjonarne i przenośne posiadające oprogramowanie biurowe oraz szerokopasmowy dostęp do Internetu Sieć Ethernet, jak i Wi-Fi. Dodatkowo znajdują się tam przenośne projektory multimedialne oraz ekrany, które wykorzystywane są podczas zajęć seminaryjnych.

Dziekanat Wydziału Ekonomii i Finansów zajmuje dwa pomieszczenia, w których znajduje się 6 stanowisk komputerowych przystosowanych do obsługi studentów.

Rada Samorządu Studentów posiada dwa pomieszczenia. Studenci mają również do dyspozycji powierzchnię, w której mogą swobodnie porozmawiać w przerwie pomiędzy zajęciami nazwaną - „Kreatornia”.

Na Wydziale Ekonomii i Finansów po wcześniejszym skonfigurowaniu urządzenia istnieje możliwość korzystania z szeroko pasmowego Internetu nie tylko w salach komputerowych, ale również na prywatnych komputerach (laptopach) lub smartfonach na różnych platformach systemowych. Sprzęt znajdujący się w salach komputerowych jest dostosowany do wymagań aplikacji komputerowych używanych przez pracowników i studentów/doktorantów i uczestników studiów podyplomowych podczas zajęć dydaktycznych. Mogą również korzystać z oprogramowania statystyczno-ekonometrycznego PS-IMAGO 7.0. Należy podkreślić, iż sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie systematycznie podlegają unowocześnianiu i aktualizowaniu.

Na Wydziale funkcjonuje wdrożony moduł Planista 3, wykorzystywany do tworzenia planów zajęć dla danej jednostki, który zapisany jest w bazie systemu USOS. Plan ten jest widoczny zarówno w systemie USOS, jak również w serwisie USOSweb, pozwalając w łatwy sposób zapoznać się z terminami zajęć i salami, w których prowadzone są zajęcia.

Liczba i wielkość sal wykładowych, ćwiczeniowych oraz ich wyposażenie dostosowane są do liczby studentów Wydziału EiF. W roku 2020/2021 sale też zostały dostosowane pod względem epidemiologicznym (zachowane odległości w salach pomiędzy studentami). Za właściwe zarządzanie salami odpowiadają osoby układające rozkład zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Jakość infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia została oceniona przez ankietowanych pozytywnie (tabela 12).

Tabela 12. Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie nauczania

Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana w procesie dydaktycznym	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy
	% badanych					
Sale wykładowe	20,31	41,41	17,97	1,56	2,34	16,41
Sale ćwiczeniowe	18,75	46,09	18,75	0,78	2,34	14,06
Środki audiowizualne i multimedialne	12,50	43,75	26,56	2,34	4,69	10,16
Wyposażenie laboratorium	3,13	3,13	2,34	0,0	1,56	89,84
Dostęp do Internetu	10,16	31,25	29,69	9,38	2,34	17,19

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Ponad połowa badanych ocenia sale wykładowe, sale ćwiczeniowe oraz środki audiowizualne i multimedialne bardzo dobrze lub dobrze. Niewiele jest ocen negatywnych: odpowiedzi źle lub bardzo źle zaznaczyło niespełna 4% ankietowanych w odniesieniu do sal wykładowych, 3,12% do sal ćwiczeniowych, 7,03% - do środków audiowizualnych i multimedialnych. Najgorzej ankietowani ocenili dostęp do Internetu – co trzeci ankietowany uznał jakość usługi za przeciętną, zaś 11,72% badanych oceniło usługę jako złą lub bardzo złą. Najprawdopodobniej ze względu na nauczanie zdalne w ankietach pojawiło się wiele odpowiedzi „nie dotyczy”.

W procesie dydaktycznym istotne znaczenie mają pracownie komputerowe. W roku akademickim 2020/2021, czyli w okresie gdzie większość zajęć dydaktycznych przeprowadzona była zdalnie najwięcej osób deklарowało, że korzysta z pracowni komputerowej rzadziej niż kilka razy w semestrze lub jeszcze jej nie widziało (około 90%).

Również słuchacze studiów podyplomowych na których część zajęć była prowadzona w formie stacjonarnej bardzo wysoko ocenili jakość infrastruktury dydaktycznej. Ocena średnia to 5,0 i dotyczy wszystkich badanych aspektów tj. sale dydaktyczne, wyposażenie sal w środki audiowizualne oraz dostęp do Internetu.

Ocena funkcjonowania pracowni komputerowych przeprowadzona została w czterech obszarach: godziny otwarcia, liczba stanowisk komputerowych, efektywność funkcjonowania oraz możliwość uzyskania fachowej pomocy od pracowników. Ankietowani wysoko oceniają poszczególne aspekty funkcjonowania pracowni komputerowej (tabela 13).

Tabela 13. Ocena funkcjonowania pracowni komputerowej

Funkcjonowanie pracowni komputerowej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
	% badanych					
Czy godziny otwarcia umożliwiają korzystanie z pracowni?	10,0	36,2	37,7	3,8	7,7	4,6
Czy liczba stanowisk komputerowych jest wystarczająca?	9,2	33,8	30,0	13,1	8,5	5,4
Czy stanowisko komputerowe spełnia Pana/Pani oczekiwania efektywnego korzystania z pracowni?	7,7	31,5	34,6	12,3	8,5	5,4
Czy w razie potrzeby pracownicy pracowni udzielają fachowej pomocy?	16,2	42,3	29,2	1,5	6,2	4,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Najwyżej została oceniona fachowa pomoc pracowników pracowni (niemal 60%) oraz godziny otwarcia, które umożliwiają korzystanie z pracowni (około 46%). Obszarem, w którym badani zgłaszali najwięcej opinii negatywnych była liczba stanowisk komputerowych, 21,6% z nich oceniło ją jako raczej

bądź zdecydowanie niewystarczającą. Również prawie 21 % badanych wskazało, iż stanowiska komputerowe nie spełniają ich oczekiwań. W uwagach badani wskazywali też na te aspekty stwierdzając konieczność poprawy jakości sprzętu komputerowego oraz jego oprogramowania, szerszego dostępu do pracowni komputerowych, zwiększenia liczby stanowisk komputerowych.

Obszarem, w którym ankietowani zgłaszali najmniej uwag krytycznych była możliwość uzyskania fachowej pomocy ze strony pracowników.

Ogólnie ankietowani dobrze oceniają funkcjonowanie pracowni komputerowej (około 30%), mimo, iż 41,4% nie ma w tej kwestii swojego zdania (tabela 14).

Tabela 14. Ogólna ocena funkcjonowania pracowni komputerowej Wydziału

Bardzo dobra	Dobra	Przeciętna	Zła	Bardzo zła	Nie mam zdania	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
% badanych						
3,8	29,2	16,2	3,8	3,1	41,5	2,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

3) *dostępność i przejrzystość informacji na temat kształcenia (głównie na stronach internetowych wydziału)*

Podstawowym źródłem informacji i repozytorium zasobów (poziomy, formy, kierunki kształcenia, międzynarodowa współpraca naukowa, wymiana studentów, programy nauczania, planów studiów, itp.) jest strona internetowa Wydziału. Informacje te znajdują się w odpowiednich zakładkach. Ankietowani w różnym stopniu korzystają z informacji zamieszczonych na stronie internetowej Wydziału, na co wskazuje częstotliwość odwiedzania przez studentów strony internetowej (tabela 15).

Tabela 15. Częstotliwość odwiedzania strony internetowej Wydziału

Kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w semestrze	Rzadziej	Jeszcze nie widziałem	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
% badanych					
23,1	40,8	32,3	2,3	0,8	0,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

W roku akademickim 2020/2021 najwięcej osób deklarowało, że stronę internetową Wydziału odwiedzało kilka razy w miesiącu (około 41%). Natomiast około 32% odwiedzała stronę kilka razy w semestrze. Jest to niewątpliwie wysoka częstotliwość, choć mogłaby być jeszcze większa biorąc pod uwagę za-

kres i przydatność informacji zamieszczanych na stronie. Aby nadal zwiększać atrakcyjność strony internetowej, a także sprostać potrzebom studentów oraz innych odbiorców zakres treści zawartych na stronie internetowej Wydziału podlega ciągłym modyfikacjom.

Treści programowe przedmiotów, zakładane efekty uczenia się, sposoby ich weryfikacji, nakład pracy, literatura przedmiotu, sposoby zaliczenia przedmiotu zgodnie z obowiązującymi na Wydziale programami studiów poszczególnych kierunków, studiów doktoranckich oraz studiów podyplomowych zamieszczane są w sylabusach przedmiotów. Sylabusy sporządzane według obowiązującego wzoru zamieszczane są w systemie USOS przed rozpoczęciem każdego semestru. Natomiast aktualizowany na bieżąco harmonogram zajęć dydaktycznych na poszczególnych kierunkach dostępny jest zarówno w systemie USOS oraz na stronie internetowej Wydziału.

Wysoka częstotliwość korzystania ze strony internetowej, pokrywa się w niemal wszystkich analizowanych obszarach z bardzo wysoką oceną jej dostępności i przejrzystości (tabela 16).

Tabela 16. Ocena dostępności i przejrzystości strony internetowej

Dostępność strony internetowej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
	% badanych					
Kierunek studiów	51,5	43,1	2,3	0,0	2,3	0,0
Program studiów	49,2	41,5	5,4	0,8	2,3	0,8
Rozkład zajęć dydaktycznych	50,0	37,7	6,2	2,3	2,3	1,5
Możliwość wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany studenckiej/doktoranckiej	36,9	39,2	17,7	1,5	1,5	3,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Ponad 90% badanych ocenia, że informacje zawarte na stronie internetowej Wydziału zapewniają (lub raczej zapewniają) wiedzę na temat kierunków i programów studiów. Wysokie wskaźniki odnotowano także w obszarach: rozkład zajęć dydaktycznych (około 88%) oraz możliwości wyjazdu na inne uczelnie (około 76%). Generalnie należy uznać, że informacje zamieszczone na stronie internetowej dla większości badanych są dostępne i przejrzyste.

Również słuchacze studiów podyplomowych wysoko ocenili przejrzystość informacji na temat rekrutacji na studia podyplomowe zamieszczane na stronie Wydziału Ekonomii i Finansów oraz IRK SP. Średnia ocen w zależności od studiów podyplomowych wahała się od 4,5 do 5,0. Natomiast bardzo wysoko

(średnia 5,0) została oceniona przez słuchaczy wszystkich studiów podyplomowych dostępność i przejrzystość informacji na temat programów studiów podyplomowych umieszczanych na stronie internetowej Wydziału Ekonomii i Finansów.

4) organizacja zajęć dydaktycznych

Wydział Ekonomii i Finansów UwB dostosowuje organizację zajęć dydaktycznych do potrzeb studentów/doktorantów i uczestników studiów podyplomowych. Uczelnia prowadzi wykłady, ćwiczenia (konwersatoria), lektoraty w dwóch formach organizacyjnych: jako studia stacjonarne (poniedziałek – piątek) i jako studia niestacjonarne (zjazdy średnio, co dwa tygodnie w soboty i niedziele). Zajęcia na studiach podyplomowych odbywają się w sobotę i niedzielę.

Organizacja roku akademickiego oraz harmonogram zjazdów dydaktycznych studiów niestacjonarnych podawany jest do wiadomości studentów poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Wydziału przed rozpoczęciem roku akademickiego. W przypadku studiów podyplomowych przed rozpoczęciem ich uruchomienia.

W celu usprawnienia procesu dyplomowania na stronie internetowej zamieszczany jest harmonogram obron wraz ze składem komisji.

Rozkład zajęć układany jest za pomocą programu „Planista” w systemie USOSweb. Przy opracowaniu rozkładu zajęć dydaktycznych brane są pod uwagę propozycje pracowników prowadzących zajęcia, dostępność sal oraz minimalizowanie ilości tzw. „okienek” między zajęciami. Sale dydaktyczne znajdujące się w dyspozycji Uczelni charakteryzują się wysokim obciążeniem, co utrudnia ewentualne zmiany w rozkładzie w trakcie roku akademickiego.

W roku akademickim od połowy października 2020 r. w związku z wprowadzeniem czasowego ograniczenia funkcjonowania szkolnictwa wyższego związanego z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, na Wydziale zostało wprowadzone kształcenie zdalne, jako forma prowadzenia zajęć dydaktycznych na wszystkich kierunkach studiów realizowanych na WEiF UwB. Dotyczyło to również studiów podyplomowych. W ramach działań związanych z wprowadzeniem kształcenia zdalnego, mając na względzie, że brak odpowiedniego sprzętu komputerowego mógłby utrudniać lub uniemożliwić niektórym ze studentów WEiF dostęp do kształcenia w trybie zdalnym stworzono możliwość czasowego, bezpłatnego użyczenia komputerów (wraz z oprogramowaniem) dla studentów Wydziału. W ramach działań w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, przygotowano zestaw narzędzi kształcenia zdalnego (filmy instruktażowe, instrukcje w formie prezentacji, filmy szkoleniowe) oraz przygotowano pakiet informacji skierowany do studentów zagranicznych przebywających w semestrze letnim na WEiF (wszystkie materiały instruktażowe i informacje były na bieżąco zamieszczane na stronie Wydziału). W ramach wprowadzonego kształcenia zdalnego jako formy prowadzenia zajęć dydaktycznych na WEiF wprowadzono także system monitoringu zajęć w tej formie (arkusz ewidencji zajęć, sprawozdanie z realizacji przedmiotu w systemie zdalnym).

Istotną kwestią z punktu widzenia oceny organizacji zajęć dydaktycznych jest ocena pracy dziekanatu. Studenci studiów stacjonarnych mają dostęp do dziekanatu przez cztery dni w tygodniu w określonych godzinach. Jeden dzień jest wyłączony z obsługi studentów. Studenci studiów niestacjonarnych obsługiwani są w weekendy wyłącznie w soboty w określonych godzinach. Pomimo prowadzenia zajęć zdalnie studenci mieli zapewniony kontakt bezpośredni z pracownikami dziekanatu. Ocenę godzin pracy dziekanatu przedstawia tabela 17.

Tabela 17. Czy godziny otwarcia dziekanatu umożliwiają załatwianie spraw

Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
% badanych					
23,85	46,15	11,54	10	7,69	0,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Około 70 % badanych pozytywnie ocenia godziny pracy dziekanatu. Ta pozytywna ocena w przeważającej części wynika z ocen studentów stacjonarnych. Główny problem jaki dostrzegają studenci, to godziny otwarcia Dziekanatu. W ankietach określono je jako zbyt krótkie. Pojawiały się propozycje wydłużenie obsługi studentów w niektóre dni do godziny 18:00.

Studenci odwiedzają dziekanat, ale nie robią tego zbyt często. Ponad 63% badanych odwiedza dziekanat kilka razy w semestrze, zaś rzadziej 33% ankietowanych. Jedynie 1,5% studentów odwiedza dziekanat kilka razy w tygodniu (tabela 18).

Tabela 18. Jak często studenci odwiedzają dziekanat w celu załatwienia jakiejś sprawy

Kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w semestrze	Rzadziej	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
% badanych				
1,54	0,77	63,84	33,08	0,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Pracownicy dziekanatu przypisani są do obsługi studentów z poszczególnych kierunków. Studenci pozytywnie oceniają przekazywane przez pracowników dziekanatu informacje (tabela 19).

Tabela 19. Ocena przekazywania informacji przez pracowników dziekanatu

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
% badanych						
Informacje dotyczące toku studiów	42,31	42,31	8,46	3,84	1,54	1,54
Informacje dotyczące spraw stypendialnych	40	36,92	13,85	3,84	3,08	2,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Należy podkreślić, iż studenci wysoko ocenili zarówno przekazywane informacje dotyczące toku studiów (84,62%), jak i informacje dotyczące spraw stypendialnych (76,92%). Zaledwie od około 1 do 3% badanych studentów stwierdziła, że sposób przekazywania informacji jest niewłaściwy. Studenci również wysoko ocenili pracę dziekanatu (tabela 20).

Tabela 20. Ogólna ocena pracy dziekanatu

Bardzo dobra	Dobra	Przeciętna	Zła	Bardzo zła	Nie mam zdania	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
% badanych						
44,62	34,61	9,23	2,31	0	8,46	0,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Prawie 80 % studentów oceniło ją bardzo dobrze i dobrze. Natomiast źle pracę dziekanatu oceniło nieco ponad 2% studentów, przy czym nie pojawiła się żadna bardzo zła ocena. Przeciętnie pracę dziekanatu oceniło 9,2% studentów, a zdania nie miało aż ponad 8% badanych. Bark ocen może mieć związek z rzadkim lub zupełnym nie odwiedzaniem dziekanatu.

Główną sugestią zgłaszaną przez ankietowanych dotyczącą podwyższenia jakości dostępu i obsługi w dziekanacie jest wydłużenie godzin pracy dziekanatu o godziny popołudniowe. Studenci proponowali wydłużenie pracy dziekanatu: kilka dni w tygodniu, przynajmniej 1 dzień w tygodniu lub 1 dzień raz na dwa tygodnie. Proponowano również otwarcie dziekanatu do obsługi studentów we środy.

Słuchacze studiów podyplomowych obsługiwani są przez osoby administracyjne przypisane do poszczególnych studiów. Ich praca i zaangażowanie jest bardzo wysoko oceniana przez słuchaczy. Obsługa administracyjna wszystkich studiów podyplomowych została średnio oceniona na 5,0.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- przygotowywanie rozkładu zajęć w systemie USOSweb z większą dbałością o zminimalizowanie liczby przerw pomiędzy zajęciami dydaktycznymi,
- przeorganizowanie godzin pracy dziekanatu i biblioteki w celu zwiększenia dostępności zarówno dla studentów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych,
- uzupełnianie zasobów bibliotecznych,
- dalsze unowocześnianie sprzętu komputerowego i oprogramowania,
- zwiększenie liczby stanowisk komputerowych,
- poprawa efektywności korzystania z pracowni komputerowych,
- poprawa dostępu do Internetu,
- usprawnienie procesu pracy zdalnej w celu podwyższenia jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacje są realizowane w miarę możliwości organizacyjnych i finansowych Wydziału. Elektroniczne bazy publikacji oraz zbiory biblioteczne są stopniowo uzupełniane. Nie udało się zwiększyć dostępności studentów do zasobów bibliotecznych w weekendy, w aspekcie wydłużenia godzin pracy. Biblioteka pracuje w soboty i niedziele w określonych godzinach. W celu usprawnienia opracowania planu zajęć studentów funkcjonuje program „Planista”. Pozwala on na korygowanie zmian w planach w systemie tygodniowym. Nie udało się zwiększyć dostępności dziekanatu, pracuje tylko w soboty w określonych godzinach. Natomiast w tygodniu, jeden dzień dziekanat pracuje dłużej w godzinach popołudniowych. Zakupiono też nowy sprzęt komputerowy do sal komputerowych.

5. MONITOROWANIE WSPARCIA STUDENTÓW / DOKTORANTÓW W PROCESIE UCZENIA SIĘ

Monitorowanie wsparcia studentów / doktorantów w procesie uczenia się na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§11). Przedmiotem oceny i analizy jest:

- wsparcie dydaktyczne (m.in. powołanie opiekuna roku, opiekuna praktyk, konsultacje pracowników akademickich),
- wsparcie naukowe (m.in. działalność kół i obozów naukowych, organizacja konferencji studenckich/doktoranckich, udział w konferencjach),
- wsparcie materialne (m.in. stypendia naukowe, zakwaterowanie w domach studenta),
- inne formy wsparcia (m.in. wsparcie dla studentów niepełnosprawnych),
- dostępność informacji o formach wsparcia.

1) wsparcie dydaktyczne (m.in. powołanie opiekuna roku, opiekuna praktyk, konsultacje pracowników akademickich)

System wsparcia na Wydziale Ekonomii i Finansów został skonstruowany w sposób uwzględniający potrzeby różnych grup studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością. W ramach funkcjonującego systemu wsparcia, studentom może być przyznana indywidualna organizacja studiów. W roku akademickim 2020/2021 z takiej formy skorzystało 23 studentów. Wyróżniającym się studentom, którzy zaliczyli ze szczególnymi wynikami rok poprzedzający złożenie wniosku, bądź zostali przyjęci na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się lub realizują część studiów za granicą w ramach międzynarodowych

umów oraz programów edukacyjnych realizowanych przez uczelnię może być przyznany Indywidualny Program Studiów (IPS). W roku akademickim 2020/2021 dwie osoby uzyskały taką zgodę.

Szczególnością opieką otaczani są studenci pierwszego roku studiów. W dniu immatrykulacji Prodziekan ds. Studentów, opiekun roku, pracownicy dziekanatu i przedstawiciele Wydziałowego Samorządu Studenckiego organizują pierwsze spotkanie informacyjne dotyczące praw i obowiązków studenta. Powoływany jest opiekun dla każdego roku studiów, którego zadaniem jest udzielanie studentom rad i konsultacji w sprawach związanych z procesem dydaktycznym i wsparcie w rozwiązywaniu wszelkich problemów organizacyjnych i wychowawczych. Na Wydziale Ekonomii i Finansów został opracowany szczegółowy *zakres obowiązków i kompetencji Opiekuna roku*.

Na poszczególnych kierunkach studiów powołani są też opiekunowie praktyk. Odpowiadają oni za organizację i prowadzenie cyklicznych spotkań ze studentami, przedstawienie im zasad realizacji praktyk, przekazanie niezbędnych dokumentów oraz rozliczanie praktyk studenckich.

Studenci oprócz kontaktu z pracownikami podczas prowadzenia zajęć mają też możliwość uczestniczenia w konsultacjach kadry prowadzącej zajęcia u studentów. W roku akademickim 2020/2021 konsultacje były prowadzone w wymiarze nie niższym niż 2 godziny dydaktycznej tygodniowo. W celu poprawy jakości kształcenia pracownicy prowadzący zajęcia na studiach niestacjonarnych prowadzili też konsultacje w weekendy. W momencie wprowadzenia zajęć zdalnych konsultacje były prowadzone również zdalnie za pomocą platform. Formą pomocniczą była komunikacja e-mailowa.

2) wsparcie naukowe (m.in. działalność kół i obozów naukowych, organizacja konferencji studenckich/doktoranckich, udział w konferencjach)

Studenci działający w kołach naukowych otrzymują wsparcie Wydziału w obszarze merytorycznym, organizacyjnym i finansowym. Ponadto mają możliwość rozwijania zainteresowań badawczych. Studenci nie tylko organizowali konferencje, lecz także uczestniczyli w konferencjach zewnętrznych, zgodnych z kierunkiem studiów i ich zainteresowaniami. Mieli możliwość prezentowania wyników swoich badań. Ponadto studenci mieli wsparcie w aktywnym uczestniczeniu w dyskusji naukowej w ramach organizowanych seminariów.

Studenci mają też wsparcie, w zakresie prowadzenia badań i projektów praktycznych, ze strony nauczycieli akademickich. Również realizacji wspólnych projektów, co ma na celu aktywowanie działalności kół naukowych.

3) wsparcie materialne (m.in. stypendia naukowe, zakwaterowanie w domach studenta)

Studenci Wydziału mają możliwość skorzystania z różnych form wsparcia materialnego. Studenci znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej otrzymują stypendia o charakterze socjalnym. W roku akademickim 2020/2021 takie stypendia otrzymało 228 studentów. Dodatkowo studenci, którzy znaleźli się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej spowodowanej np. klęskami żywiołowymi (np. pożar, powódź, susza),

śmiercią lub ciężką chorobą członka najbliższej rodziny studenta, urodzeniem dziecka przez studentkę, lub narodzinami dziecka, którego ojcem jest student, mają możliwość wystąpienia o zapomogę. W roku akademickim wypłacono 23 zapomogi. Studentom niepełnosprawnym przyznane może być stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych. W roku akademicki 2020/2021 takie stypendium otrzymało 20 studentów. Studenci, którzy uzyskali wyróżniające wyniki w nauce, posiadali osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe mają możliwość otrzymania stypendium Rektora dla najlepszych studentów. W roku akademickim 2020/2021 takie stypendium otrzymało 143 studentów.

4) inne formy wsparcia (m.in. wsparcie dla studentów niepełnosprawnych)

W odniesieniu do studentów będących osobami niepełnosprawnymi na Wydziale podejmowane są różne działania zmierzające do zapewnienia równych szans realizacji kształcenia na studiach przez osoby niepełnosprawne, uwzględniając stopień i charakter niepełnosprawności oraz specyfikę danego kierunku studiów. Studenci niepełnosprawni, którym niepełnosprawność ogranicza możliwość pełnego uczestnictwa w zajęciach i przystąpienia do zaliczeń oraz egzaminów w trybie ogólnie obowiązującym składali wnioski do Dziekana (zaopiniowanych przez Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych) o zastosowanie alternatywnych rozwiązań umożliwiających studiowanie, w tym także składanie egzaminów i uzyskiwanie zaliczeń w formie dostosowanej do ich możliwości. W roku akademickim 2020/2021 kilku studentów złożyło takie podania. Studentom tym została dostosowana forma egzaminów i zaliczeń do ich indywidualnych możliwości.

W okresie prowadzenia zajęć stacjonarnie studenci, w miarę potrzeby mają zapewnioną możliwość korzystania ze sprzętu wspomagającego proces kształcenia (np. pętle indukcyjne), zmianę warunków uczestnictwa w zajęciach, pomoc asystenta (sporządzanie notatek, skanowanie materiałów dydaktycznych, pomoc w przemieszczaniu się między salami a także w razie konieczności przebywanie ze studentem niepełnosprawnym na zajęciach), otrzymania materiałów dydaktycznych w formie dostosowanej do jego potrzeb i możliwości, np. druk powiększony, czy też otrzymanie zgody na nagrywanie zajęć. Formy te miały ograniczone zastosowanie w okresie prowadzenia zajęć zdalnie.

Ponadto studenci będący osobami niepełnosprawnymi, już na etapie rekrutacji, mogli zwracać się o poradę, informację i pomoc odnośnie do konkretnego wsparcia.

5) dostępność informacji o formach wsparcia

Głównym źródłem publicznego dostępu do informacji na temat wsparcia jest wydziałowy serwis internetowy. Informacje na nim umieszczane są stale aktualizowane i prezentowane w sposób przejrzysty i czytelny. Znajdują się one w zakładce student na stronie internetowej Wydziału. Stosowane są też inne formy przekazywania informacji np. podczas spotkań z opiekunem roku. Również takie informacje zamieszczane są na stronie internetowej Uniwersytetu w Białymstoku.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- monitoring wsparcia studentów/ doktorantów w procesie uczenia się przebiega w sposób prawidłowy.

6. MONITOROWANIE MOBILNOŚCI STUDENTÓW/DOKTORANTÓW ORAZ STOPNIA UMIEJZYNARODOWIENIA KSZTAŁCENIA

Ocena mobilności studentów/doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§10). Przedmiotem oceny i analizy jest:

- funkcjonowanie wymiany studentów/doktorantów w ramach umów pomiędzy uczelniami krajowymi i zagranicznymi w zakresie programów mobilności studentów/doktorantów,
- sformalizowany system zasad zaliczania osiągnięć studentów/doktorantów – punktów i ocen,
- wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów/doktorantów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć),
- opinie przekazane przez studentów/doktorantów przyjeżdżających (polskich i zagranicznych) na temat realizowanych na Uczelni studiów w stosunku do ich oczekiwań w tym zakresie (np. sprawy organizacyjne, system nauczania, relacje student/doktorant – nauczyciel akademicki),
- udział studentów/doktorantów w zajęciach prowadzonych przez profesorów wizytujących lub zajęciach prowadzonych w językach obcych.

1) funkcjonowanie wymiany studentów/doktorantów w ramach umów pomiędzy uczelniami w zakresie programów mobilności studentów/doktorantów

W ramach programu Erasmus+ w roku akademickim 2020/2021 program wymiany studenckiej zrealizowało 3 studentów Wydziału Ekonomii i Finansów: 2 z kierunku ekonomia, 1 z kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Główne uczelnie, na które aplikowali studenci to uczelnie z Włoch, Grecji oraz Niemiec. Jedna studentka z kierunku ekonomia skorzystała z możliwości zrealizowania stażu szkoleniowego w ramach programu Erasmus+ i spędziła 3 miesiące w okresie wakacji w Portugalii.

Studenci w semestrze zimowym, jak i letnim realizowali program wyjeżdżając do uczelni partnerskich. Studenci podczas wymiany poza realizowaniem podstawowych obowiązków tj. uczestniczenie w zajęciach dydaktycznych, angażowali się np.: w dodatkowe programy oferujące stypendia lub staże. Studentka z kierunku Ekonomia wygrała konkurs na realizację praktyk w Dubaju podczas Wystawy Światowej Expo 2020.

Należy podkreślić, że w trakcie roku akademickiego 2020/2021 prowadzone były spotkania online pod hasłem “Międzynarodowa dydaktyka”. Promowały one studiowanie w języku angielskim, zarówno na Wydziale, jak i w ramach programu Erasmus+ za granicą.

W roku akademickim 2020/2021 Wydział Ekonomii i Finansów odwiedziło 9 studentów z zagranicy, dodatkowo 10 studentów, którzy przyjechali na Wydział Prawa realizowało przedmioty z oferty WEiF w języku angielskim. Na semestr zimowy zrekrutowano 3 studentów, a na semestr letni – 2, dodatkowo 4 studentów przyjechało na cały rok.

W celu umiędzynarodowienia kształcenia opracowany został wykaz przedmiotów składających się na ofertę dydaktyczną w języku angielskim dla studentów przyjeżdżających z zagranicy. W tych zajęciach mogą też uczestniczyć studenci wszystkich kierunków realizowanych na Wydziale Ekonomii i Finansów oraz studenci z wymiany MOST. W roku akademickim 2020/2021 została przygotowana oferta 32 przedmiotów w języku angielskim.

2) *funkcjonowanie sformalizowanego systemu zasad zaliczania osiągnięć studentów/doktorantów*

System punktów ECTS stanowi podstawę do rozliczania osiągnięć studentów korzystających z programów wymiany międzynarodowej (w szczególności program ERASMUS+) i krajowej (program MOST).

W roku akademickim 2020/2021 r. zespół ds. Erasmus+ przygotował procedurę uznawania ocen uzyskanych przez studentów w trakcie kształcenia za granicą. Wszyscy studenci, którzy zrealizowali mobilność uzyskało wynik pozytywny, tj. zaliczyli wymaganą liczbę przedmiotów na uczelni przyjmującej.

3) *wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć)*

Biorąc pod uwagę doświadczenia zdobywane przez studentów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia, podjęte były działania mające na celu uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej. Zmodyfikowano ofertę dydaktyczną, ponadto skonstruowano ją w taki sposób, że oferowane przedmioty w języku obcym są odpowiednikami przedmiotów z aktualnych programów studiów. Oznacza to, że z oferty mogli korzystać również studenci polskojęzyczni, chcący uczestniczyć w zajęciach w języku obcym.

W roku akademickim 2020/2021 studenci mogli skorzystać z oferty dydaktycznej: undergraduate studies (23 przedmioty) oraz graduate studies (9 przedmiotów). Informacje o przedmiotach do wyboru wraz z sylabusami zostały umieszczone na stronie internetowej Wydziału w wersji anglojęzycznej.

4) opinie przekazywane przez studentów przyjeżdżających na temat realizowanych na uczelni studiów w stosunku do oczekiwań w tym zakresie

Wydziałowy Koordynator Programu „ERASMUS+” wraz z asystentami jest w stałym kontakcie ze studentami zagranicznymi przyjeżdżającymi na WEiF w ramach wymiany zagranicznej. Ich opinie są brane pod uwagę przy doskonaleniu realizacji programu Erasmus+ na Wydziale. Weryfikacji podlegają przedmioty oferowane tej grupie studentów. Podejmowane są systematyczne działania mające na celu zapewnienie odpowiednich warunków studentom przebywającym na Wydziale w ramach programu ERASMUS+.

Ocena zajęć realizowanych w ramach programu Erasmus+ dla studentów przyjeżdżających (realizowanych na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB) odbywa się w ramach anonimowej ankiety przeprowadzanej przez Dział Współpracy Międzynarodowej UwB. W roku akademickim 2020/2021 spośród 9 studentów przyjeżdżających w ramach Programu Erasmus+, którzy większość zajęć w ramach swej mobilności zrealizowali na Wydziale Ekonomii i Finansów, ankietę wypełniło 6 studentów (66,7%). Studenci w różnym stopniu ocenili aspekty prowadzonych zajęć (tabela 21).

Tabela 21. Ocena jakości prowadzonych zajęć w opinii studentów przyjeżdżających

Wyszczególnienie	Średnia (oceny od 1,0 do 5,0)
Motywacja do zajęć	4,17
Kontakt ze studentem	3,83
Poziom wymagań	3,50
Jakość zajęć	3,83
Przygotowanie do zajęć, w tym zróżnicowanie metod nauczania	3,83

Źródło: dane uzyskane od Prodziekana ds. Współpracy Instytucjonalnej i Umiejdzynarodowienia

Najwyżej ocenili motywację do zajęć (4,17). Najniżej natomiast oceniony został poziom stawianych wymagań – średnia 3,5. Pozostałe aspekty zostały ocenione średnio na 3,83.

Studenci przyjeżdżający oceniają również funkcjonowanie Wydziału EiF (tabela 22).

Tabela 22. Ocena funkcjonowania Wydziału EiF

Wyszczególnienie	Średnia (oceny od 1,0 do 5,0)
Praca nauczycieli akademickich	4,17
Praca koordynatorów	4,17
Funkcjonowanie administracji	4,33
Funkcjonowanie biblioteki	4,33
Wyposażenie badawcze	4,67

Źródło: dane uzyskane od Prodziekana ds. Współpracy Instytucjonalnej i Umiejdzynarodowienia

Studenci wysoko ocenili funkcjonowanie Wydziału Ekonomii i Finansów. Najwyżej ocenili wyposażenie badawcze Wydziału (4,67). Natomiast najniżej ocenili pracę koordynatorów oraz pracę nauczycieli akademickich, średnia ocena wyniosła 4,17.

Również studenci studiujący na Wydziale EiF po powrocie do kraju są zobowiązani do wypełnienia ankiety, której celem było zbadanie m.in. umiejętności oraz kompetencji uzyskanych w trakcie kształcenia za granicą. Wszyscy studenci biorący udział w wymianie podkreślili znaczącą poprawę w posługiwaniu się językiem obcym. Ponadto zadeklarowali, że są zadowoleni z wyjazdu w ramach programu Erasmus+. Wśród głównych kompetencji, które według studentów miały wpływ na ich osobisty rozwój należy wymienić: poprawę logicznego myślenia oraz znajdowanie rozwiązywania sytuacji trudnych bądź kryzysowych; umiejętność odnajdywania i adaptowania do nowych sytuacji.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- zwiększenie wymiany studentów w ramach programów międzynarodowych i międzyuczelnianych (ERASMUS+, MOST, inne),
- szersze wykorzystanie informacji uzyskiwanych z badań opinii studentów (polskich i zagranicznych) przyjeżdżających na studia w ramach wymiany międzyuczelnianej i międzynarodowej w celu doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Podjęto działania mające na celu rozwój mobilności studentów. Wydział posiada bogatą i różnorodną ofertę współpracy z innymi ośrodkami naukowymi. Podjęto również działania mające na celu zwiększenie zainteresowania studentów WEiF wyjazdami w ramach wymiany studentów ERASMUS+ oraz MOST. Ponadto opracowano procedurę uznawania ocen uzyskanych przez studentów w trakcie kształcenia za granicą.

7. UZYSKIWANIE OPINII ABSOLWENTÓW UCZELNI O PRZEBIEGU ODBITYCH STUDIÓW

Uzyskiwanie opinii absolwentów na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie *ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§12).

Wśród absolwentów WEiF zostały przeprowadzone anonimowe badania ankietowe. Na ankietę odpowiedziało 89 absolwentów, którzy ukończyli studia w roku akademickim 2019/2020. Badani absolwenci w różny sposób ocenili przydatność studiów realizowanych na WEiF (tabela 23).

Tabela 23. Ocena przydatności studiów w opinii absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów

W jakim stopniu ukończone przez Panią/Pana studia pozwoliły na rozwinięcie:	Bardzo dużym	Dużym	Średnim	Małym	Bardzo małym	Brak odpowiedzi
	% badanych					
Znajomości zagadnień teoretycznych	0,0	52,9	41,2	0,0	5,9	0
Umiejętności rozwiązywania praktycznych problemów	0,0	0,0	41,2	35,3	23,5	0
Zdolności do wykonywania zawodów zgodnych z profilem ukończonych studiów	0,0	5,9	35,3	47,1	11,8	0
Umiejętności pracy zespołowej	23,5	52,9	17,6	0	5,9	0
Umiejętności komunikacyjnych z innymi ludźmi	29,4	47,1	17,6	0	5,9	0
Umiejętności samodzielnego dokształcania się	23,5	47,1	17,6	5,9	5,9	0
Wiedzy o świecie	5,9	58,8	23,5	11,8	0	0
Możliwości realizacji własnych zainteresowań	11,8	17,6	47,1	11,8	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety absolwenta.

Badania absolwentów pokazały, że ukończone studia umożliwiły im w dużym lub bardzo dużym stopniu nabycie wielu umiejętności i zdolności. W ocenie badanych absolwentów ukończone studia wyposażyły ich przede wszystkim w umiejętności komunikacyjne z innymi ludźmi (76,5%), umiejętności samodzielnego dokształcania się (70,6%), umiejętności pracy zespołowej (76,4%) oraz znajomość zagadnień teoretycznych (52,9%) i wiedzy o świecie (64,7%). Rzadziej respondenci wskazywali na możliwość realizacji własnych zainteresowań (29,4%), zdolności do wykonywania zawodów zgodnych z profilem ukończonych studiów (5,9%). W tych dwóch obszarach ponad 82,6% badanych absolwentów oceniło przydatność ukończonych studiów na poziomie średnim. Również na poziomie średnim 41,2% badanych absolwentów wskazało, iż ukończone studia pozwoliły na zdobycie umiejętności rozwiązywania praktycznych problemów. Najwięcej absolwentów przydatność w małym oraz bardzo małym stopniu odniosło do takich obszarów jak: umiejętność rozwiązywania praktycznych problemów (58,8%) i zdolność do wykonywania zawodów zgodnych z profilem ukończonych studiów (58,9%). Szczegółowe opinie studentów w największym stopniu podkreślały konieczność zwiększenia ilości zajęć, oferujących praktyczne umiejętności w zakresie realizowanych specjalizacji.

Absolwenci biorący udział w badaniu również różnie ocenili elementy procesu dydaktycznego (tabela 24). Badani absolwenci najwyżej (bardzo dobrze i dobrze) ocenili seminaria i proseminaria (70,5%), lektoriaty (64,7%) ćwiczenia i konwersatoria (58,8%). Jest to bardzo pozytywny wynik, który pokazuje wysoką jakość zajęć dydaktycznych prowadzonych na WEiF UwB. Ponadprzeciętnie ocenione zostały także pozostałe elementy procesu dydaktycznego, takie jak konsultacje indywidualne, praktyki i zajęcia poza uczelnią. Niestety dość nisko zostały ocenione wykłady. Zaledwie około 40% absolwentów ocenia je bardzo dobrze i dobrze. Natomiast ponad 50% przeciętnie.

Tabela 24. Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego w opinii absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów

Jak ocenia Pan/Pani elementy procesu dydaktycznego na realizowanym kierunku	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy	Brak odpowiedzi
	% badanych						
Wykłady	5,9	35,3	52,9	5,9	0	0	0
Ćwiczenie i konserwatoria	23,5	35,3	29,4	5,9	0	0	5,9
Seminaria i proseminaria	52,9	17,6	11,8	5,9	5,9	0	0
Przedmioty fakultatywne	5,9	11,8	23,5	0	5,9	52,9	0
Lektoraty	17,6	47,1	11,8	23,5	0	0	0
Warsztaty i laboratoria	0	5,9	0	0	0	94,1	0
Praktyki i zajęcia poza uczelnią	23,5	29,4	23,5	0	0	23,5	0
Indywidualne konsultacje	23,5	47,1	5,9	0	0	23,5	0
Organizacja studiów	5,9	11,8	41,2	23,5	17,6	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety absolwenta.

Absolwenci wyrażali też swoje opinie w formie opisowej. Wskazywali przede wszystkim na:

- potrzebę zwiększenia zakresu nauczania słownictwa specjalistycznego w ramach lektoratów,
- lepszą organizację zajęć w ramach rozkładu z punktu widzenia studentów,
- potrzebę rezygnacji ze zbyt dużej liczby prac w grupach i oceniania aktywności nie świadczącej o umiejętnościach studenta,
- większe upracticznienie zajęć oraz programów studiów.

Absolwenci dokonali też oceny kompetencji pracowników prowadzących zajęcia realizowane na WEiF (tabela 25).

Tabela 25. Ocena kompetencji pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów w opinii absolwentów

Jak ocenia Pan/Pani kompetencje nauczycieli akademickich i innych pracowników UwB prowadzących zajęcia na kierunku wśród:	Wysoki poziom profesjonalizmu	Raczej wysoki poziom profesjonalizmu	Zróżnicowany poziom profesjonalizmu	Raczej niski poziom profesjonalizmu	Niski poziom profesjonalizmu	Brak odpowiedzi
	% badanych					
Samodzielných pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych (profesorów i doktorów habilitowanych)	29,4	23,5	35,3	5,9	5,9	0
Adiunktów i wykładowców (doktorów)	29,4	35,3	29,4	5,9	0	0
Asystentów (magistrów)	29,4	29,4	35,3	5,9	0	0
Pracowników administracji (dziekanat, sekretariat, itp.)	41,2	32,4	26,5	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety absolwenta.

Ankietowani absolwenci pozytywnie oceniali kompetencje nauczycieli akademickich i innych pracowników WEiF UwB. Profesjonalizm adiunktów ponad 60%, a pracowników administracji ponad 70%

respondentów oceniało jako wysoki lub raczej wysoki. Profesjonalizm samodzielnych pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych 29,4% ankietowanych absolwentów oceniło jako wysoki i 23,5% na raczej wysoki. Na zróżnicowany poziom profesjonalizmu wśród profesorów i doktorów habilitowanych wskazało 35,3% ankietowanych absolwentów. Prawie 12% respondentów wskazało na niski lub raczej niski profesjonalizmu w tej grupie. Poziom profesjonalizmu wśród adiunktów i wykładowców został oceniony na wysoki i raczej wysoki odpowiednio przez 29,4% oraz 35,3% ankietowanych absolwentów. Na zróżnicowany profesjonalizm w tej grupie wskazało 29,4% respondentów. Jedynie 5,9% ankietowanych absolwentów oceniło profesjonalizm doktorów jako niski lub raczej niski. Poziom profesjonalizmu wśród asystentów został oceniony na wysoki lub raczej wysoki odpowiednio przez równo po 29,4% absolwentów. 35,3% respondentów wskazało na zróżnicowany profesjonalizm w tej grupie. Poziom profesjonalizmu wśród magistrów jako raczej niski oceniło odpowiednio 5,9% ankietowanych. Wśród pracowników administracji poziom profesjonalizmu został oceniony jako wysoki lub raczej wysoki przez odpowiednio 41,2% oraz 32,4% ankietowanych absolwentów, co oznacza wyższe oceny tej grupy pracowników w porównaniu z poprzednim okresem. Na zróżnicowany profesjonalizm w tej grupie wskazało 26,5% respondentów.

Generalnie absolwenci dobrze oceniają studia realizowane na WEiF. Wskazuje na to ocena wyboru kierunku studiów. Większość badanych absolwentów ponownie wybrałoby ten sam kierunek studiów oraz Uniwersytet w Białymstoku jak swoją uczelnię. Ponad połowa respondentów ponownie podjęłoby decyzję o wyborze tego samego kierunku studiów, w tym 41,2% podjęłoby studia na tym samym kierunku na UwB. Natomiast na wybór zupełnie innego kierunku zdecydowałoby się 47%, w tym 23,5% wybrałoby inny kierunek na UwB. Można zatem stwierdzić, że studia na Uniwersytecie w Białymstoku w ogólnym zarysie spełniają oczekiwania studentów.

8. MONITOROWANIE RELACJI Z OTOCZENIEM SPOŁECZNO - GOSPODARCZYM W ODNIESIENIU DO PROGRAMÓW STUDIÓW

Monitorowanie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programów studiów na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§13). Odbywa się poprzez:

- uzyskiwanie opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów studiów wyższych w oparciu o przeprowadzane anonimowo badania ankietowe,
- współpracę z pracodawcami w ramach działalności Wydziałowej Rady Konsultacyjnej.

Wydział Ekonomii i Finansów aktywnie współpracuje z przedsiębiorstwami i instytucjami zlokalizowanymi w regionie, których działalność ma zasięg zarówno krajowy, jak i międzynarodowy. Odbywa się to na wielu obszarach. Pierwszy związany jest z udziałem przedstawicieli przedsiębiorców (przedstawiciele

pracodawców) oraz instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego w Radzie Konsultacyjnej WEiF w charakterze interesariuszy zewnętrznych. Do kompetencji Rady należy w szczególności: opiniowanie nowych kierunków studiów i specjalności; opiniowanie zmian w programach studiów, z uwzględnieniem adekwatności efektów uczenia się do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy; współpraca w zakresie badań ankietowych dotyczących opinii pracodawców o poziomie kwalifikacji zatrudnianych absolwentów; współpraca w zakresie praktyk zawodowych, staży, wizyt studyjnych organizowanych dla studentów (doktorantów); wspieranie procesów integracji środowiska naukowego z gospodarką regionalną.

Obszarem współpracy z przedsiębiorcami jest organizacja praktyk i staży, podczas których studenci wyposażani są w umiejętności i kompetencje społeczne istotne z punktu widzenia ich funkcjonowania na rynku pracy. W roku akademickim 2020/2021 odbywało się to między innymi w ramach projektu *Kuźnia Kompetencji studentów Wydziałów Ekonomii i Zarządzania oraz Prawa Uniwersytetu w Białymstoku* (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Osi Priorytetowej III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym (okres realizacji projektu to 01.08.2017 r. – 31.07.2020 r.)). Celem głównym projektu było podniesienie kompetencji informatycznych, zawodowych, przedsiębiorczości, językowych, komunikacyjnych studentów.

Kolejną, ważną formą współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego w realizacji i doskonaleniu programu studiów było bezpośrednie zaangażowanie przedstawicieli kluczowych instytucji – specjalistów i praktyków w realizacji zajęć dydaktycznych.

W celu uzyskania opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów Wydziału zostały przeprowadzone badania w oparciu o opracowaną ankietę. Na ankietę odpowiedziało 38 przedsiębiorstw / instytucji. Wśród nich 66% stanowiły podmioty prywatne, a 44% państwowe. Ponad 60 % ankietowanych przedsiębiorstw/instytucji swoją działalność prowadzi na rynku krajowym. Pozostałe stanowią podmioty o zasięgu regionalnym.

Badane podmioty wskazują, że zatrudnienie nowego pracownika uzależnione jest w głównej mierze od wyniku rozmowy kwalifikacyjnej (26,5%). W opinii badanych najmniejszy wpływ na wynik postępowania rekrutacyjnego mają: referencje a także tematyka pracy dyplomowej (tabela 26).

Tabela 26. Kryteria brane pod uwagę przy zatrudnianiu absolwenta szkoły wyższej

Rozmowa kwalifikacyjna	Doświadczenie kandydata (szkolenia, kursy, staże, itp.)	Kierunek studiów	Specjalność	CV i list motywacyjny	Ocena na dyplomie	Referencje	Tematyka pracy dyplomowej	Inne
% badanych								
26,5	22,5	14,5	17,2	6,3	5,1	4,2	0,1	3,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety: *Badanie opinii pracodawców na temat absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów.*

Badani pracodawcy najczęściej zatrudniają osoby, które ukończyły kierunek Ekonomia, a następnie kierunek Ekonomiczno-prawny oraz Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze. Około 52% ankietowanych wskazało, że zatrudniani przez nich absolwenci WEiF nie potrzebowali dodatkowego przeszkolenia przygotowującego do podjęcia pracy. W przypadku wskazań pozostałych podmiotów przeszkolenie absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów było potrzebne. Szkolenia te dotyczyły przede wszystkim praktycznych aspektów funkcjonowania danego podmiotu, bądź też obszaru jego działalności.

Przeprowadzone badania wskazały ponadto, że absolwenci WEiF najczęściej są zatrudniani na stanowiskach specjalistycznych lub samodzielnych, a także na stanowiskach wykonawczych (tabela 27).

Tabela 27. Stanowiska, na jakich w ankietowanych przedsiębiorstwach/instytucjach zatrudniani są absolwenci WEiF

Stażyści / Praktykanci	Stanowiska wykonawcze	Stanowiska specjalistyczne lub samodzielne	Stanowiska kierownicze	Najwyższe kadry zarządzające
% badanych				
7,2	27,3	41,8	17,0	6,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety: *Badanie opinii pracodawców na temat absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów*.

Podczas badania pracodawcy zostali poproszeni również o ocenę wcześniejszego doświadczenia zawodowego zatrudnianych absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów. W ocenie 48,3% ankietowanych absolwenci WEiF posiadają niewielkie doświadczenie zawodowe, zaczynając pracę w danym przedsiębiorstwie/instytucji. Około 40% badanych wskazało, że dla zatrudnianych absolwentów WEiF jest to z reguły pierwsza praca zaraz po zakończeniu studiów (tabela 28).

Tabela 28. Wcześniejsze doświadczenie zawodowe absolwentów WEiF zatrudnianych w ankietowanych przedsiębiorstwach/instytucjach

Z reguły jest to ich pierwsza praca, jeszcze podczas trwania studiów	Z reguły jest to ich pierwsza praca, zaraz po zakończeniu studiów	Posiadają niewielkie doświadczenie zawodowe	Posiadają duże doświadczenie zawodowe
% badanych			
11,3	40,2	48,3	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety: *Badanie opinii pracodawców na temat absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów*.

Pracodawcy dobrze oceniają absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów pod względem przygotowania teoretycznego do pracy zawodowej. Ponad 86% ankietowanych wskazało na ich bardzo dobre lub dobre przygotowanie w tym aspekcie. Niżej pracodawcy oceniają przygotowanie praktyczne absolwentów WEiF. Ma to swoje uzasadnienie, gdyż absolwenci ukończyli studia o profilu ogólnoakademickim. Dobre przygotowanie w tym aspekcie wskazało około 13% ankietowanych. Taki sam odsetek badanych zwrócił uwagę na brak dostatecznego przygotowania praktycznego absolwentów

Wydziału Ekonomii i Finansów. Ponad 70 % badanych przedsiębiorstw / instytucji nie miało jednoznacznej opinii na ten temat (tabela 29).

Tabela 29. Ocena przygotowania do pracy zawodowej absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów w opinii ankietowanych przedsiębiorstw/instytucji

Jak oceniają Państwo przygotowanie do pracy zawodowej absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku?	Bardzo dobre przygotowanie	Dobre przygotowanie	Nie jest przygotowany ani też nie jest nieprzygotowany	Brak dostatecznego przygotowania	Kompletny brak przygotowania
Przygotowanie teoretyczne	42,5	44,3	13,2	0	0
Przygotowanie praktyczne	0	13,2	71,2	15,6	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety: *Badanie opinii pracodawców na temat absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów*.

Pracodawcy różnie ocenili również konkretne umiejętności absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów (tabela 30).

Tabela 30. Ocena konkretnych umiejętności absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów w opinii ankietowanych przedsiębiorstw/instytucji

Jak oceniają Państwo konkretne umiejętności absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku?	Bardzo dobre przygotowanie	Dobre przygotowanie	Nie jest przygotowany ani też nie jest nieprzygotowany	Brak dostatecznego przygotowania	Kompletny brak przygotowania
Umiejętności specjalistyczne związane z kierunkiem studiów	17,9	59,1	23,0	0,0	0,0
Umiejętności posługiwania się językiem obcym	8,3	51,3	40,4	0,0	0,0
Umiejętności informatyczne	24,9	44,2	30,9	0,0	0,0
Umiejętności interpersonalne	0	59,3	40,7	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety: *Badanie opinii pracodawców na temat absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów*.

Oceniając umiejętności specjalistyczne związane z kierunkiem studiów 77% ankietowanych wskazało na bardzo dobre i dobre przygotowanie absolwentów WEiF. Ponadto wyniki pokazują, że pracodawcy dobrze oceniają przygotowanie absolwentów w zakresie języków obcych. Wprawdzie duża część badanych zaznaczyło odpowiedź pośrednią: nie jest ani przygotowany ani też nie jest nieprzygotowany (około 40%). Jednak pozostałe udzielone odpowiedzi wskazują na dobre lub bardzo dobre przygotowanie w zakresie umiejętności posługiwania się językiem obcym (około 59%). Wysoko pracodawcy oceniają przygotowanie absolwentów WEiF w zakresie umiejętności informatycznych. Zdecydowana większość badanych (ponad 69%) jest zdania, że absolwenci mają bardzo dobre lub dobre przygotowanie do pracy pod tym względem. Pracodawcy pozytywnie ocenili także umiejętności interpersonalne jakie posiadają absolwenci Wydziału

Ekonomii i Finansów. Dobre przygotowanie w tym aspekcie wskazało ponad 58% badanych. Jednoznacznej opinii w tym zakresie nie miało około 41% podmiotów biorących udział w badaniu.

Pracodawcy zostali również poproszeni o wskazanie wiedzy, umiejętności i kompetencji które są atutem absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że pracodawcy jako atut absolwentów wskazują wiedzę teoretyczną związaną z kierunkiem studiów między innymi z zakresu ekonomii, finansów, rachunkowości, czy też przedmiotów o charakterze ilościowym. Dodatkowo doceniają także ich otwartość na pozyskiwanie nowych umiejętności oraz gotowość do podnoszenia kwalifikacji. Również ich kreatywność, umiejętność pracy w zespole i współpracy z osobami na wyższych stanowiskach, a także dobre nastawienie do procedur administracyjnych.

Pracodawcy są również zdania, że absolwenci WEiF mają zdecydowanie problemy, aby połączyć teorię z praktyką. Ponadto brakuje im wiedzy na temat praktycznych aspektów funkcjonowania przedsiębiorstw, znajomości realnych mechanizmów gospodarczych. Mają również słabe rozeznanie w celach nadrzędnych instytucji publicznych. Pracodawcy wskazują również na niedostateczne umiejętności rozwiązywania problemów, a niskie umiejętności analityczne.

Dokonując ogólnej oceny absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów większość pracodawców podkreśliła, że są oni bardzo wartościowymi pracownikami (około 45%). Co czwarty ankietowany wskazał, że absolwenci WEiF są dobrze przygotowani do pracy. Tyle samo badanych podkreśliło, że opinia uzależniona jest od ukończonego kierunku. Zaledwie około 5% ankietowanych wskazało, że absolwenci Wydziału Ekonomii i Finansów nie wyróżniają się na tle absolwentów innych wydziałów Uniwersytetu w Białymstoku lub innych uczelni.

Pomimo dobrej oceny absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów, pracodawcy uważają, że należałoby zwiększyć liczbę przedmiotów nastawionych nie tylko na przekazanie teorii, ale także na wykształcenie umiejętności praktycznych dostosowanych do potrzeb rynku pracy, a także uzyskanie zdolności analitycznego myślenia. Część pracodawców wskazała, że podczas trwania studiów pojawiają się przedmioty, które nie mają nic wspólnego z praktycznym przygotowaniem studenta z danej dziedziny. Chcieliby oni, aby studenci w większym stopniu uczyli się praktycznych umiejętności rozwiązywania problemów i komentowania zdarzeń występujących w przedsiębiorstwach/instytucjach. Sposobem na to w opinii części pracodawców mogłoby być równoważenie w programach studiów teorii z praktyką, we współpracy z przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- w miarę możliwości zwiększenie praktyczności zajęć,
- wspólna organizacja z pracodawcami kursów i szkoleń,
- uwzględnienie pomysłu pracodawców jakim jest m.in. pisanie prac końcowych związanych z daną firmą (case study).

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- stopniowo zwiększana jest praktyczności zajęć na co wskazuje treść analizowanych sylabusów,
- nie udało się wprowadzić przedmiotu obowiązkowego związanego z karierą zawodową,
- stopniowo zwiększa się liczba prac końcowych związanych z daną firmą.

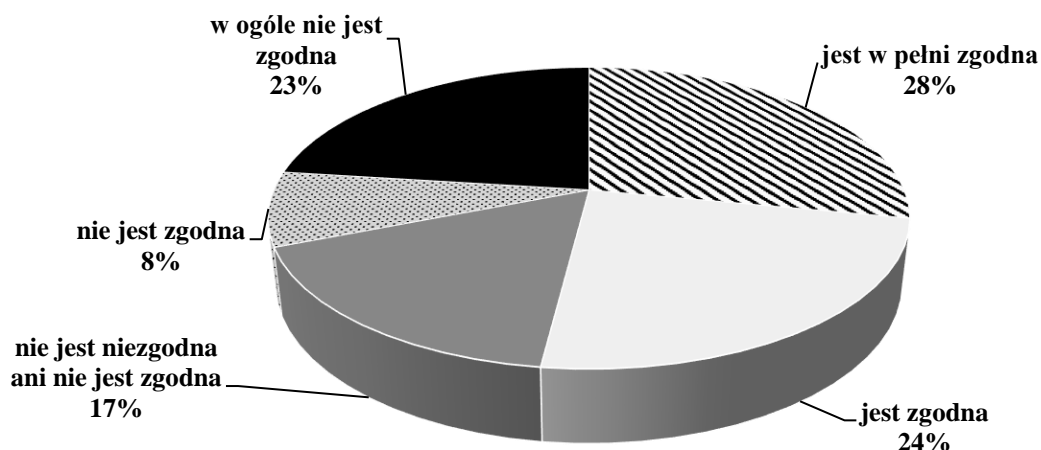
9. MONITOROWANIE KARIER ZAWODOWYCH ABSOLWENTÓW STUDIÓW

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów studiów na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 14).

Wśród absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku, w tym WEiF zostały przeprowadzone anonimowe badania ankietowe dotyczące przebiegu odbytych studiów wyższych. Wyniki badań zostały zamieszczone w Raporcie *Badanie losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2019/2020*, Białystok marzec-czerwiec 2021. Badaniami objęto 455 absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów. Na ankietę odpowiedziało 74 absolwentów, co stanowi 17 %. Najwięcej ankiet wypełnili absolwenci kierunku ekonomia (69%). Pozostałe kierunki: ekonomiczno-prawny (14%), Logistyka (7%), MSG (2%).

Absolwenci różnie ocenili zgodność wykonywanej pracy z profilem studiów (rysunek 1)

Rysunek 1. Zgodność wykonywanej pracy z profilem studiów

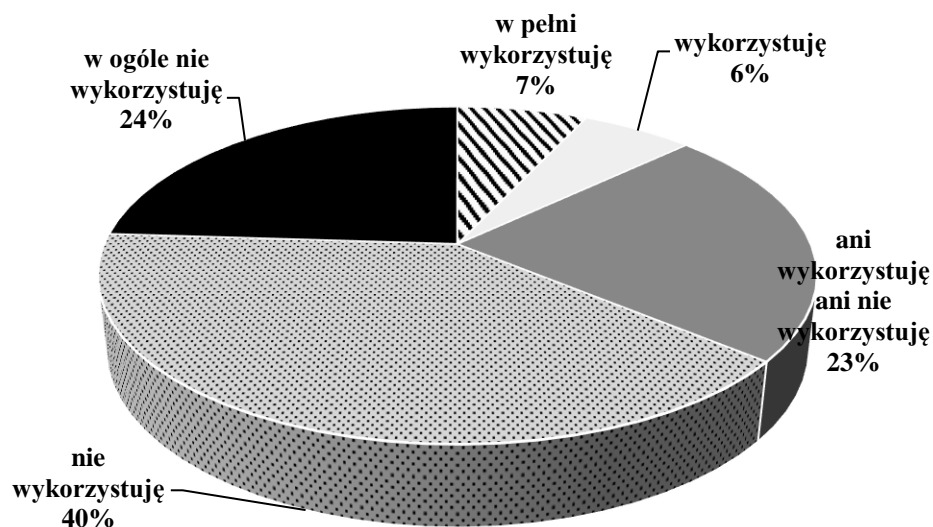

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu: *Badanie losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2019/2020*.

Większość ankietowanych (52%) jest zdania, że wykonywana przez nich praca jest zgodna z kierunkiem studiów, na którym się kształcili. Z kolei 23% absolwentów stwierdziła, że w ogóle nie jest zgodna.

Badani absolwenci w różny sposób ocenili stopień wykorzystania umiejętności nabytych podczas studiów w pracy zawodowej (rysunek 2).

Rysunek 2. Stopień wykorzystania umiejętności nabytych podczas studiów w pracy zawodowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu: *Badanie losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2019/2020*

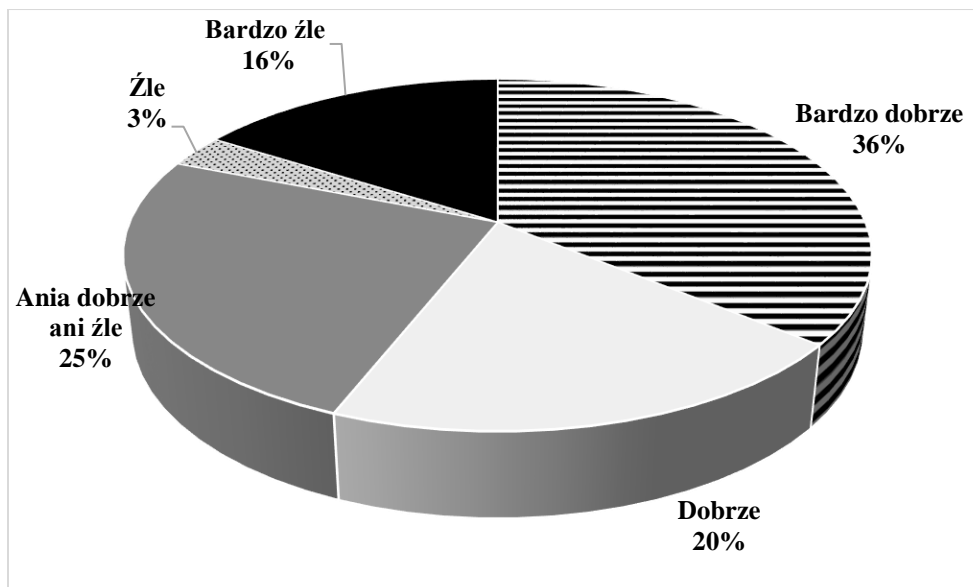
Mimo, że większość badanych pracuje w zawodzie, tylko 13% wykorzystuje w pracy umiejętności, które zostały nabyte podczas studiów. Brak wykorzystania wspomnianych kompetencji deklaruje 64% ankietowanych.

Najbardziej skuteczną metodą znalezienia pracy jest przeglądanie ofert w Internecie, na co wskazało 38 % ankietowanych, poprzez praktyki/staże w firmach 14%, wysyłając lub zanosząc CV bezpośrednio do pracodawcy 13%, a szukając przez znajomych 16%.

Zdecydowana większość badanych absolwentów (58%) nie miała trudności w poszukiwaniu pracy. Osoby, które miały z tym problemy najczęściej wskazywały jako przyczynę: brak doświadczenia (19%), brak ofert na lokalnym rynku pracy (12%), brak odpowiednich kwalifikacji 12% oraz nieatrakcyjne warunki zatrudnienia 8%. Najmniej absolwentów wskazało niedostateczne zaangażowanie w poszukiwaniu pracy, dyskryminację ze względu na wiek, dyskryminację ze względu na płeć oraz zawód, w którym trudno znaleźć pracę.

Absolwenci dobrze oceniają praktyki zawodowe odbyte podczas studiów (rysunek 3).

Rysunek 3. Ocena praktyk zawodowych

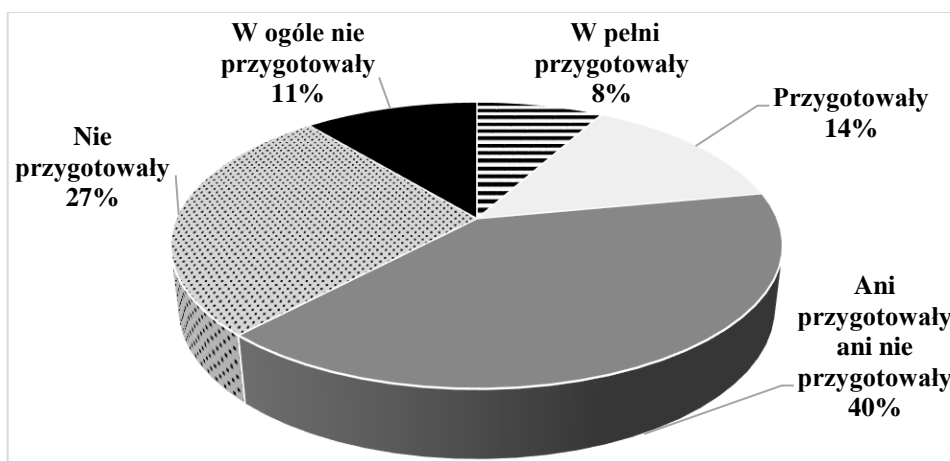

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu: *Badanie losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2019/2020*

Ponad połowa badanych (56%) pozytywnie ocenia czas praktyk. Natomiast 19% respondentów wyraziło odmienne stanowisko w tej kwestii i oceniło jako bardzo źle.

Badani absolwenci nisko ocenili przygotowanie studiów pod względem praktycznym. Większość absolwentów (72%) jest zdania, że studia nie przygotowały ich pod względem praktycznym do wykonywania zawodu. Tylko 12% badanych ma inną opinię na ten temat. Znacznie lepiej absolwenci ocenili przygotowanie jakie dały ukończone studia pod względem teoretycznym (rysunek 4).

Rysunek 4. Ocena studiów pod względem teoretycznym do wykonywania zawodu

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu: *Badanie losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2019/2020*

Zdaniem 22% absolwentów ukończone studia w pełni przygotowały bądź przygotowały pod względem teoretycznym do wykonywania zawodu. Około 38% badanych stwierdza, że nie przygotowały bądź w ogóle nie przygotowały. Aż 40% nie może jednoznacznie stwierdzić, czy studia na Wydziale dobrze przygotowały ich pod względem teoretycznym do wykonywania zawodu.

Respondenci podobnie mają niejednoznaczną opinię odnośnie poziomu umiejętności specjalistycznych, które mieli rozwinąć na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB. Badani nie wskazują jednoznacznej odpowiedzi dotyczącej poruszanego zagadnienia (tabela 31).

Tabela 31. Ocena stopnia w jakim studia pomogły na rozwinięciu umiejętności

Stopień	Umiejętności specjalistyczne	Języków obcych	Umiejętności informatyczne	Umiejętności interpersonalne
	% badanych			
Pomogły w dużym stopniu	2	8	8	15
Pomogły	30	20	20	30
Ani pomogły ani nie pomogły	30	33	33	31
Nie pomogły	27	20	15	9
W ogóle nie pomogły	11	19	24	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu: *Badanie losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2019/2020*.

Największa część ankietowanych (33%) nie ma również zdania odnośnie pomocy Wydziału w zakresie rozwoju umiejętności posługiwania się językiem obcym. Zarówno 20% badanych jest zdania, że studia na Wydziale rozwinęły ich kompetencje językowe jak i też, że ich nie rozwinęły.

Nieco więcej niż jedna trzecia badanych (39%) jest zdania, że ukończone studia nie pomogły, bądź w ogóle nie pomogły im w rozwinięciu umiejętności informatycznych. Zdanie przeciwne na ten temat ma 28 % respondentów. Najczęściej udzielaną odpowiedzią (33%) był brak jednoznacznego zdania odnośnie rozwoju umiejętności informatycznych.

Absolwenci Wydziału są zdania, że studia pomogły im w rozwinięciu umiejętności interpersonalnych. Tak uważa 45% badanych. Nieco mniej niż jedna czwarta narzeka na poziom wspomnianych kompetencji.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- podjęcie bardziej intensywnych działań mających na celu usprawnienie systemu badania opinii absolwentów Wydziału o przebiegu odbytych studiów wyższych,
- uwzględnianie opinii absolwentów na temat przebytych studiów w celu poprawy wizerunku Wydziału oraz dostosowania programu studiów do potrzeb rynku pracy.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Zakładane rekomendacje w zakresie usprawniania systemu badania opinii absolwentów Wydziału o przebiegu odbytych studiów wyższych oraz zintensyfikowania działań mających na celu zwiększenie

liczby absolwentów wypełniających ankietę stopniowo są realizowane. Wskazuje na to wzrost liczby absolwentów wypełniających ankietę. Również programy studiów w miarę możliwości dostosowywane są do potrzeb rynku pracy.

Podpis i pieczęć Dziekana

Obszary monitorowania i wskaźniki jednostki

.....Wydział Ekonomii i Finansów UwB 2020/2021.....

jednostka (rok akademiki)

Lp.	Obszary monitorowania	Wskaźniki (według sprawozdaniu)
1.	ocena jakości zajęć dydaktycznych § 6, 7, 8 załącznik nr 1 załącznik nr 2	- liczba przeprowadzonych hospitacji: 33 - liczba wypełnionych ankiet oceny w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem: 5409 - procent wypełnionych ankiet w stosunku do ogólnej liczby ankiet możliwych do wypełnienia: 15% - procent studentów, którzy wypełnili choć jedną ankietę, w stosunku do ogólnej liczby studentów: 39,1%
2.	monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów § 9 załącznik nr 3a	- liczba wypełnionych ankiet ewaluacyjnych (razem: studia, studia podyplomowe, studia doktoranckie): 190 - procent wypełnionych ankiet ewaluacyjnych (razem: studia, studia podyplomowe, studia doktoranckie): 12,5%
	A. monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów wyższych	- procent osób przeankietowanych w stosunku do ogólnej liczby studentów (na podstawie ankiet ewaluacyjnych): 8,9% (studenci i doktoranci) - liczba studentów, którzy przy ocenie kierunku studiów udzielili odpowiedzi <i>zdecydowanie tak</i> i <i>raczej tak</i> (na podstawie załącznik nr 3a, pyt. 1A): 94 (studenci i doktoranci) - procent studentów, którzy przy ocenie kierunku udzielili odpowiedzi <i>zdecydowanie tak</i> i <i>raczej tak</i> (na podstawie załącznik nr 3a, pyt. 1A): 73,07% (studenci i doktoranci)
	B. monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów podyplomowych	- procent osób przeankietowanych w stosunku do ogólnej liczby uczestników studiów podyplomowych (na podstawie ankiet ewaluacyjnych): 68%
	C. monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów doktoranckich	- procent osób przeankietowanych w stosunku do ogólnej liczby doktorantów (na podstawie ankiet ewaluacyjnych): 67 %
3.	monitorowanie mobilności studentów i doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia § 10 załącznik nr 4a	- liczba studentów korzystających z wymiany międzynarodowej: 4 - liczba uczestników studiów doktoranckich korzystających z wymiany międzynarodowej: 0 - liczba studentów z zagranicy w ramach wymiany międzynarodowej: 19 - liczba doktorantów z zagranicy w ramach wymiany międzynarodowej: 0 - liczba odbytych praktyk zagranicznych w ramach wymiany międzynarodowej: 2 – praktyki w ramach programu Erasmus (1 studentka z ekonomii, 1 studentka z Francji) - liczba ankiet wypełnionych przez studentów i doktorantów uczestniczących w wymianie międzyuczelnianej: 5
4.	uzyskiwanie opinii absolwentów uczelni o przebiegu odbytych studiów § 12 załącznik nr 5	- liczba wypełnionych ankiet absolwentów: 89 - procent przebadanych absolwentów: 18,9% - procent absolwentów zadowolonych ze studiów (pytanie 5. – odpowiedź A): 41,2% - procent absolwentów, którzy wybraliby inny kierunek na UwB (pytanie 5. – odpowiedź C): 23,5%

5.	monitorowanie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów § 13	- liczba ankiet pracodawców (wypełnionych w roku sprawozdawczym) (38 ankiet) o poziomie zatrudnionych absolwentów w ciągu ostatnich 3 lat: b.d.
6.	monitorowanie karier zawodowych absolwentów studiów § 14 dane uzyskane od Biura Karier	- liczba przebadanych absolwentów po 9 miesiącach od ukończenia studiów: 74 (16%) - liczba przebadanych absolwentów po 3 latach od ukończenia studiów: 130 (25%)